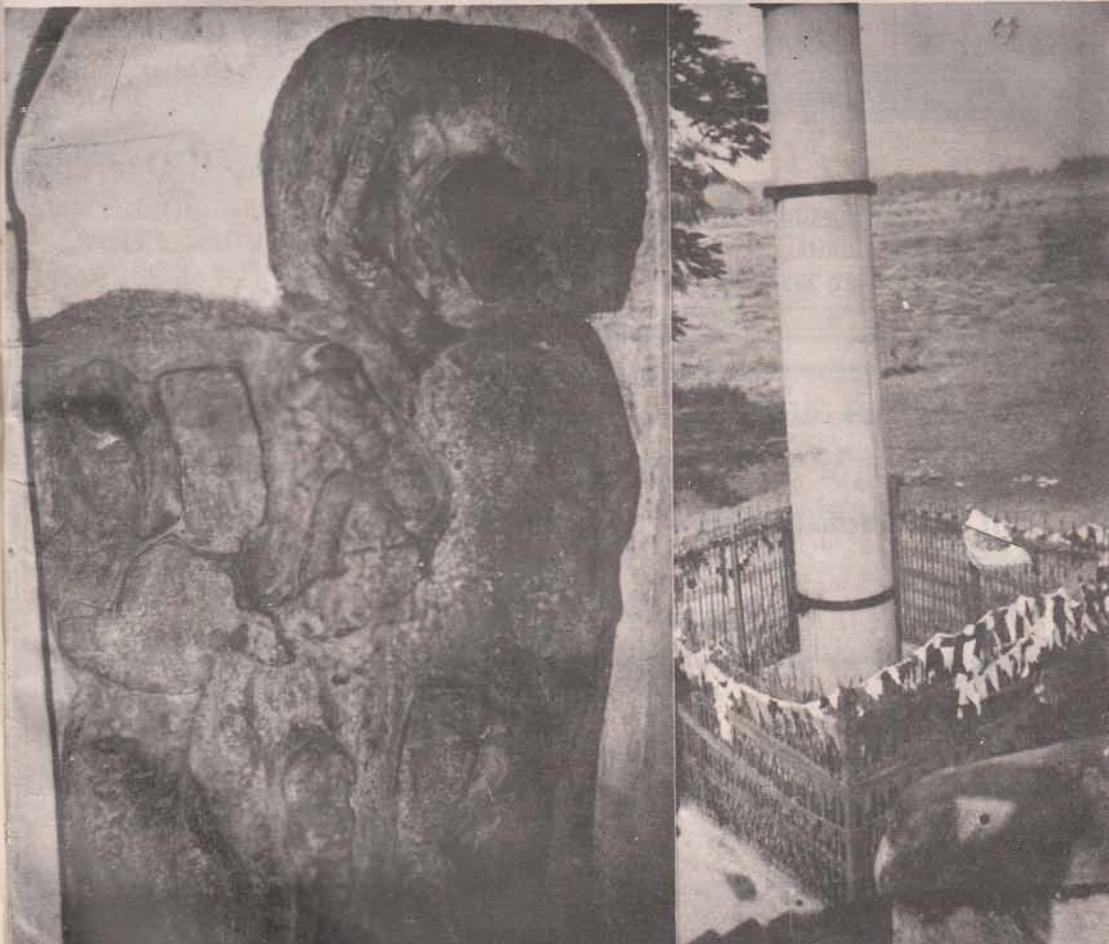

पार-पूर्ण-पुस्तक सम्प्रदाय

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ! माघदाइ, लक्ष्मिपुर,
बेपाइ ।

आषाढ़ पूर्णि

(नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका)

लुम्बिनीस्थित मायादेवी तथा सिद्धार्थ गौतमको प्रतिमा तथा बुद्ध जन्मको अभिलेखसहित अशोकस्तम्भ

MONA®

SEWING MACHINES

GANESHSON INDRASON
TEBAHAL, KATHMANDU
TEL: 225333, 229399

The only furniture centre in the city with modern touch & elegant look over a decade in

INTERIOR DECORATION
AND
FURNITURE GADGETS

"Durability is our ability"

STEEL WOOD (P) LTD.

Patan Industrial Estate
Lagankhel, Lalitpur, Nepal
G.P.O. Box : 1059 KTM, Nepal
Tel. : 5-22231, 5-24951

बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा
गानवगावको सुख शान्ति तथा
चम्भिको कामना गर्दछौं।

५ वर्षको ग्यारेन्टी भएको सिलाई मेशिनहरु :-
'फेन्सी', 'हिरा' र 'हन्सा' को लागि सम्झनुहोस्

संकटा वर्कशाप

टेबहाल, काठमाडौं। फोन नं. २-४४३२१

तथा

मत्सेन्द्र सिलाई मेशिन सेन्टर

सातदोबाटो, शाखा- महापाल, न्यायकबही ४/१५० ललितपुर।

२५४१ औं बुद्धजयन्तीको
उपलक्ष्यमा हार्दिक मंगलमय
शुभकामना !

चोगक्सा र चोबेट चिंलाई मेशिन तथा
हरेक किसिमको पार्टपूर्जाहरु चाहिएमा
सम्पर्क गर्नुहोला।

नकमी ब्रदर्स

टेबहाल, काठमाडौं।

फोन नं. २२४४७०, २३०८०२

बीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय
श्राविला, लज्जितपुर,
नेपाल।

आषाढ़ बृद्धि

(नेपालको पहिलो बौद्ध मासिक पत्रिका)

प्रधानसम्पादक

भिक्षु कुमार काश्यप
फो. नं. २७४२०

सम्पादक

सुवर्ण शास्य - २१२८५५
बट्टनुलि गुमाजु - २५३३२२

व्यवस्थापक

भिक्षु घम्ममूर्ति - २७४२०

सह-व्यवस्थापक

तीर्थनारायण मानन्धर
फो. नं. २७०३८९

वितरणव्यवस्था

भिक्षु पञ्चामूर्ति - २७४२०

वितरणव्यवस्था सहयोगी
आमणेर पञ्चारत्न - २७४२०

विज्ञापनव्यवस्था

त्रिरत्न मानन्धर - २१११८५

प्रधानकार्यालय तथा प्रकाशक
बान्दकुटीविहार, स्वयम्भू, काठमाडौं
फो. नं. ३००७, २७४२०

वर्ष २५

अंक १

ब. सं. २५४७

बैशाखपूर्णिमा

बुद्धवचन

दिसो दिसं यन्तं कथिरा वेरी वा पन वेरिनं ।
भिच्छापर्णिहितं चितं पापियो नं ततो करे' ति ॥

शत्रुले शुत्रलाई अनि वैरीले वैरीलाई जति हानि गर्ने हो
त्यसभन्दा बढी हानि कुमार्गमा गइरहेको चितले गर्दै ।

श्रावस्तीमा अनाथपिण्डिक गृहपतिको नन्द नाउँको गोठालो
गाईहरूको बथान विचार गर्दै राजाको कर जम्मा पारी आफ्ना
जहान परिवार पालन गरिरहेको थियो । उनले अनाथपिण्डिककहाँ
बसिरहनुभएका शास्तालाई आफूकहाँ आउन प्रार्थना गयो । भगवान्
बुद्ध एक दिन महाभिक्षुसंघबाट युक्तभई चारिका गर्दै एउटा रूखमुनि
बस्नुभयो । त्यसबेला नन्दले शास्ता र भिक्षुसंघलाई पञ्चगोरस
दान दियो । त्यहाँ बुद्धले बताउनुभएको दानकथाको कुरा सुनी ऊ
श्रोतापति फलमा प्रतिष्ठित भयो । त्यहाँबाट बुद्धको पछि पछि
आइरहेका उनलाई बुद्धले 'फक्केर जाऊ' भनी फर्काएपछि बाटोमा
एकजना व्याधाले उनलाई मारिदिए । यसप्रकार उनको मृत्यु हुँदा
भगवान् त्यहाँबाट नफर्किएको भए नन्द नमर्ने हुन् कि' भनी भन्दा
भगवान्ले 'म गएर वा बसेर उनको मृत्यु नहुने होइन, कसैको
विनाश भने आ-आफ्नो प्रदुष्ट चित्तबाट हुने हो' भनी भगवान्ले
यो गाथा पदनुभएको हो ।

वार्षिक शुल्क रु. ६०-

आजीवन शुल्क रु. १०००-

एक प्रतिको रु. ६/-

बुद्धजयन्ती

प्रत्येक पूर्णिमा बुद्धको जीवनीसँग सम्बन्धित महत्वपूर्ण दिनको रूपमा रहेको भएपनि वैशाखपूर्णिमा विशेष महत्वको दिन भएको छ । जन्म, बोधित्वप्राप्ति र निर्वाण तीनै अवस्था वैशाखपूर्णिमासँग सम्बन्ध राख्छ । यसलाई त्रिसंयोग भनिन्छ । यी तीन संयोगमा जन्म सबैको हुन्छ, बोधित्वप्राप्ति केहीको हुन्छ भने निर्वाणत्व विरलै हुन्छ । बुद्धको जन्मजयन्ती भनी यहाँ निर्वाणत्व प्राप्त गरेको दिनलाई लिएर निर्वाणलाई विशेष महत्व दिइएको बुझिन्छ । जन्मेकै दिनबाट शुरू गरी बुद्धजयन्तीको पटक गणना हुनुपर्ने धारणा धेरैको रहेको छ । बुद्धजयन्तीको दिनलाई बुद्धिदिवस, वैशाखदिवस, स्वायापुनिः आदि धेरै नामले पुकार्ने गरिएको छ । नामसँग भन्दा विशेष कामसँग सम्बन्धित भएको नाताले नै कामको पूर्णता निर्वाणत्व प्राप्त भएको दिनदेखि जयन्ती गणना गरिएको हो कि भन्नेमा पनि तर्कको सहमति नै देखिएको छ ।

जयन्ती भनेको श्रद्धाको विषय हो । श्रद्धा भनेको मानिसको गुणको सम्भन्नाको प्रतीक हो । श्रद्धाले जन्मेको सम्भन्ना भावावेशमा पनि रहने हुन्छ । भावावेशले खिँचेपछि मानिस भक्त हुन जान्छ । भक्तप्रति भक्तिको यथार्थता गहिरिदै जान्छ । त्यो अनुयायी हुन्छ । यस्तै बुद्धका धेरै अनुयायी भए । बुद्धका अनुयायी बौद्ध हुन् । आज विश्वमा बौद्धहरूको संख्या बढ्दै गइराखेको छ । बौद्धहरू हरेक धर्मको नजिक छ, मानववादको नाताले । बुद्धका पंचशील बुद्धको मौलिक कुरा भन्न सकिंदैन तापनि यसप्रतिको

लगनशीलता भने पूर्ण मौलिक बन्न गएको छ । दुःखको व्याख्या जुनसुकै धर्ममा रहेको भएपनि चतुरार्थसत्य बुद्धको चोखो मौलिक कुरा हुन गएको छ । सम्यकको कुरा पनि जुनसुकै धर्ममा पाइने कुरा भएपनि आर्यअष्टांगिक मार्ग एक छुटै प्रकारको विशेष महत्वको व्याख्या बनेको छ । यसैले बुद्धधर्म भन्नु बुद्धको उपदेश हो । बुद्धको उपदेशलाई सर्वजनिन मान्न कसैले हिचकिचाएको देखिएको छैन । बुद्धलाई गाली गर्ने पनि नभएको होइन किन्तु सिद्धान्त नमिलेर हो, व्यवहार नमिलेर होइन ।

बुद्धलाई गाली गर्नुको मतलब हो । नास्तिक र आस्तिकमा विभेद हुनु ईश्वरीय शक्ति मानवशक्तिमा भर पर्छ भन्दा ईश्वरवादीको भोक्त बुद्धमाथि खनिएको हो, त्यही नै कारण बुद्धलाई नास्तिक भनिएको हो । यहाँ नास्तिक र आस्तिकको कुराभन्दा मानवमात्रको हित कल्याण हुने कुरामा सोच्नुपर्नेमा आज धेरैले आफ्नो विचार पोखेका छन् । आजको युग धेरै प्रगतिशील बनेको छ, फलस्वरूप बुद्धजयन्तीमा हिन्दू जैन, सीख आदि सबैले सहभागी बन्नुमा कुनै अपठ्यारो नमानी समताभावले जयन्तीमा सरिक हुने गरेको देखिएको छ । यो विश्वधर्मीपन हो । बुद्धजयन्तीले सबै धर्मका मानवपक्षलाई समेतर सबै प्रकारका शान्तिकामी मानवहरूमा प्रेरणा प्रदान गर्दै जानेछ भन्ने विश्वासका साथ २५४१ औ बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा आनन्दभूमिपरिवार विश्व मानवमा हार्दिक शुभ-कामना व्यक्त गर्दछ ।

Civilization, Human Progress, its Merits and Drawbacks

Bhikkhu Ananda, Nepal

The year 2000 will soon be here. What does this date signify in terms of the well-being of the world's population? There could be as many as 8,000,000,000 people in the world by then. Each adult must have food, fresh water, sanitation and a clean healthy environment, education and training, a house, a car to move about in, television, and so on. The list of human needs and desires is endless.

There is rapid change for the good in the world, but it is accompanied by things not so good or even bad. The usual "trade off" are seen - a higher standard of living but with a deteriorating environment and so on. We can expect a more advanced world, but also a more difficult, dangerous, uncertain world as time marches on.

With the progress of scientific research we can expect improvements in many areas. But progress is reaching a plateau, a level where it is difficult and expensive to "break-through" to new developments. All the easy but dramatic scientific discoveries and improvements have been made.

We have moved from the forest treetops to this level of civilization in a twinkling of an eye in terms of the life of the planet, mother

earth. Those with enough money can now enjoy a most sophisticated, luxurious life. And their children can be more well fed, more alert and intelligent and educated than anything that could ever be dreamed of, perhaps, only twenty years ago. We enter the information age. Information gives power over one's surroundings, work and leisure time and yes, one's contemporaries.

Politics is now well developed. It is truly sophisticated in some developed countries. One man-one vote, democracy, rational government, the separation of power, agreement to standards in human rights, the jury system with freedom from external coercion, the welfare state and so on. The idea of democracy is spreading.

The big powers of this world want this for very sound, good reasons. The world is too complex now for a one man dictatorship to manage - usually a senior citizen who is without the necessary skills and training to make wise decisions in so many "modern day" areas.

But democracy finds itself in an up-hill battle. Old habits of thinking and controlling are hard to change!

Many of the world's one hundred and

eighty five countries do not grant its citizens the right to vote and choose a government. Others give only a limited voting choice between similar rascals. Authoritarian control is the common situation, even among the economic "Tigers" of East and South East Asia.

(That means - upset any one of the rascals - in one of a million ways, [and they are the ones who decide as politicians] - and you will have an unpleasant time)

Cynics say that people get the governments they deserve.

But the way is opening up for change and improvement and freedom. As people become more healthy, more educated, more wealthy, then as a group, they can demand more freedom and improvements in the way their own lives and their country is managed - truly emerging from darkness into the light. They are "catching up".

A country's economy and its opportunities and restrictions are the dominant interest for the ruling elite - a balancing act to serve the best interests of the powerful people and businesses. Economic wealth flows down according to one's place in the society or one's activity in the economy.

A sad point to make is that with the ending of the cold war, business capital is now moving to where it can get the best returns. Unfortunately this is usually in the poorest

countries which exploit human labour including child labour. The effect here is excessive profits for capital and dictators ! Profitable businesses means more guns and internal security - police ! There is no certainty that the exploited peoples of the world will ever be in position to demand better circumstances from a powerful dictator as powers of surveillance and control improve too !

America, Japan, Germany - the largest economies and then the "Tiger Economies of Asia", are all leading the way to a new style of life and prosperity, bringing excitement, deal-making and the "feel-good factor" which others try to copy. Here people can work and spend money to express themselves as individuals in an overpopulated world. There are other benefits too. Depression and suicides are much reduced - violence and racial tension disappear. The "feel-good factor" is a force for good in society.

The Buddha recommended that kings should get farmers working by the issue of capital to promote agricultural activities - which leads to wealth, happiness and reduced crime.

Scientific and technological innovations like the washing machine and television have revolutionized the lives - and leisure time - of people of developed countries. For those living

"welfare state" no-one goes without basic

~~astonishing~~ developments in cars, buses,
~~high speed trains~~, jumbo jet planes enable the
~~businessman~~ to travel rapidly and in great
~~comfort~~ almost wherever he wishes.
~~International travel brings people and~~
~~countries~~ closer together. The time to cover
~~great distance~~ is reduced and business activity
is increased.

Money and profits can be made quicker.
Men are colonizing local space with satellites
and spaceships and plans are afoot to visit mars
- the red planet !

Even technology is replacing routine
~~repetitive~~ jobs with robots which free workers
from the monotonous work routine. Port
facilities for shipping are being totally
~~automated~~ and can work day and night. So the
~~work~~ skills required of people are changing to
~~supervising~~ activity, maintenance and care of
~~machines~~. But each operation has its costs and
~~the management~~ continuously compare it with
the cost of doing the work in cheaper countries.

Yes competition is "hotting up" too !

Wonderful advances in computer
technology have released a huge wave of
~~human~~ creativity in computer applications and
~~ways~~. Computers have brought change to the
~~way~~ businesses are organised, so affecting

management control of the work and its
profitability. Rapid calculations and
bookkeeping have transformed banking and
company management of accounts. Banking
cards, credit cards and cash cards are enabling
people to do shopping without cash as each
cash point desk checks the card holder's credit
at the bank before selling the goods !
Telephones, and computers are making life
quick and easy but at the same time the benefits
and the drawbacks have to be understood: that
life is more complicated.

The application of computers to cars is
bringing benefits for exhaust emission control,
fuel consumption, navigation through the
streets and so on. The limit is what you can
afford !

Data storage on compact discs enables
whole libraries of information to be stored and
to be available at the touch of a button ! As an
example, the whole of the Buddhist texts, the
Tripitaka of perhaps 84,000 discourses, can be
stored on one disk; which can be taken anywhere
in the world in your pocket.

Modern machines are allowing us to
understand ourselves better: the causes of
diseases, the transmission of diseases and the
treatments with modern medicine to cure
diseases, biotechnology, genetic engineering,
D. N. A. and mapping the human genome, the

list is long and growing longer !

But new weapons technology enables killing to be easier too! Advances in Radar and weapon systems provide the means with which the rich intimidate the weak countries and pressures them into courses of action they may prefer not to take.(even they mediate in their search for truth!)

All this activity needs electricity to power to it. Power generation has become a controlling factor in development. India needs a large amount of electricity to develop and grow - and poor roads and ports are affecting its development now. At a certain point, electric train travel becomes the most economic and practical bringing benefits of cleanliness, more ecologically friendly to the environment and so on. But this development requires politicians with a vision for the future and who have the welfare of the country at heart.

But are we really satisfied with our lives ? In truth these development are to overcome the problems we have made for ourselves - huge cities requiring transport, out of town shopping, "job hopping" from town to town, long working hours, not enough leisure time to develop friendships within the family, marriage breakdowns and so on. Our awareness is bombed with information of no consequence; and example might be quoted from a radio

sports commentator as he shouts about the wonderful achievements of Abelde who Gratnathy of the Ivory Coast in the great interstate basketball championships of 1928.

This really happens. It is transmitted by radio and television !

Parents have always complained of the "Generation Gap" and say how standards (of everything !) are falling, but with less time together children grow up and then away from their parents, often lacking emotional warmth in their family ties. Temptations are always there, especially if they associate with a group of youngsters who have bad standards and ideas. Then drug taking soon follows, with the need to get money to pay for their habit. A dangerous road !

In fact all this development or progress can get too much. We are far from our roots in hunting and agriculture. We have moved too far too fast. It is all becoming too vast, too big to comprehend and enjoy. We feel insignificant, powerless in the face of the mighty bureaucrats and faceless institutions which control our daily lives. This can make us turn inward for security, our own selves. And people, especially women, in the face of all this hustle and bustle of daily activity, and being directed by officialdom, can find the experience of it too de-humanizing and so

depressing. They can turn to the church but they will find no answers there, simply many other people, all similarly looking for a simpler life and respect for themselves.

They are told to accept and believe in this thing or that and to do good, do no harm. All suitable for children, lambs of God but there is no guiding rationality, no philosophy acting as a bedrock to build on with which to get orientated in this world.

When physical worldly needs are answered, and comfort is there, there is still something missing. Unknowingly people desire to be part of a group engrossed in the search for wisdom and awakening to the truth that all this is delusion - an illusion. That is, a group with a common culture of compassion, loving kindness, equanimity and so on. These are the hall-marks of a mature person.

The only true measure of a person is by his or her virtue and understanding of this world- his maturity. Worthy or worthless ?

Buddhist practice, when properly followed, leads to personal feelings of self respect, of worth to the tribe or group. It gives an anchor in a wild, cruel, unjust world.

The world is shaped by money and profit, the survival of the fittest. The loudest voice gets heard. Secret lobbying of the powerful - money influence. Family connections determine whether

you find work or not, influence not merit rules in decisions. Sadly, good taste, aesthetics, culture and a personal wisdom founded on a good social philosophy like Buddhism is all pushed out to the periphery of life.

But despite all these marvelous advances, unless we expect other people, wishing them loving kindness, offering compassionate help, having altruistic joy for others achievements and pleasures, and ourselves practicing equanimity, generosity and moderate speech our environment, our social contacts with other people will be sour, depressing and negative. Miserable ! A living hell !

We advance in one respect but lose in other respects. Not a paradise on earth, just the exercise of money and power. Struggle or die. A fierce struggle, blood on fang and claw.

This writer, a Buddhist monk, thinks that it is most important for Buddhists to go out, to meet people and explain the principles of Buddhism and so take it out to the world - the original religion which is the search for, and practice of truth, wisdom and understanding.

Buddhists must give out the essence of the Dharma, the Buddha's teachings, going from village to village, and from town to town in order to sprinkle the nectar of Dharma upon people suffering in this chaotic world which offers only illusion and disappointment.

AN EXCLUSIVE INTERVIEW WITH VENERABLE SUCITTO AND DR. NICK SCOTT

By Sujeev Shakya

"You're not to measure the value of religion on how popular it is - football is more popular!"

The popularity of theravada Buddhism is not limited to the Asian countries but has found its way to the west also. Some years ago a British Bhikkhu accompanied by a Trustee of a monastery was in Kathmandu. They ended their 1300 kilometres pilgrimage on foot of Buddhist holy places in India and Nepal at Swayambhu. Bhikkhu Sucitto was ordained 15 years ago in Thailand and lives in a monastery in England. Dr. Nick Scott is an Ecologist and Environmentalist, who believes in Buddhist teachings being one of solutions to avoid the rampant destruction environment and ecology. It was a great opportunity to talk with them at length on various aspects of their visit and Buddhism. Exerpts from the interview.

Question : Venerable, what is the main purpose of your visit ? Was there any specific purpose ?

Ven. Sucitto : Yeah ! but it's difficult to say. There are basically two purposes. First, development of faith and respond to feelings of increased faith in Buddha teaching. It was to put myself into a situation outside the four walls of the monasteries and its infrastructure, and to rely upon the goodness in people. Secondly, it was myself wanting to exercise expression of gratitude and respect to Buddha, to all teachers, parents and well wishes.

Question : It was very surprising and exciting to know that you have done the pilgrimage on

foot. In this modern age, why have you chosen the unconventional mode of travel like walking for pilgrimage ?

Ven. Sucitto : Why walking ? It's the tradition of the monks. In Thailand you are given a bowl and told to go to the forests to rub your edges off. When you walk you are independent, self reliant and also experience of walking is suitable for meditation. This is the way Buddha traveled - we were doing what the Buddha did. Walking demands more from you meet a lot of people. The way of exploring is far more great. When you walk anything can happen !

Dr. Scott : Walking is difficult and you have to put in more effort. We did think would be pleasant. In England and Nepal its okay, but in the plains of India who does for pleasure !

Question : Was the outcome different than what you thought ? Was it more easier or more difficult ?

Ven. Sucitto : Easier with regards to effort, I could walk quite steadily difficult in terms of disturbances from constant pricking of human noise and activities. The tiredness was more of the mind than physical. We could never rest.

Dr. Scott : Walking through the Gangetic plains is like walking through a park. The traffic and excited people were constantly there. Everytime we stopped we had an instant crowd. How to relax when people are looking at you

even though they are polite ?

Question : Bhante, how have you come to be associated with this sect of Buddhism ? I mean how were drawn towards it ?

Ven. Sucitto : Just through circumstances. To put it in short - I think it found me. After certain time in India I went to Thailand more or less to try to put together my mind. Meditation helped me to be calm, quiet and clear my mind. The thing I liked about it was, it was very accessible, earthy and nothing fantastic about it. No belief, no charismatic leader overloading you with presents. Very flexible, practical and that was what I had taste for. I had spiritual learning, but couldn't relate with my own experience. I wanted something which spoke of experience in my life not fantastic ideas. The beauty of Theravada is - it is upto you - I can give you simple means to see - then see it yourself. You didn't have to change; from where I was as a human being, I didn't have to assume anything or adopt anything. The fact is Theravada is complete. It tells you how to live an ordinary life, it explains the highest religious truth. It tells you your duties in society and narrates the most integrate details of life. Other religions focus on highest truth but how to relate to your own life ? Some tell your duties but do not penetrate to the nature of truth. Theravada is trustworthy, there is strong emphasis above all, there is no place for unethical conduct. It was considered honest and reliable but many people thought it was slow and boring. When you have a good teacher, it is exceptionally complete.

Question : Bhante, could you say something on your monastery Amaravati. Its activities and its purpose.

Ven. Sucitto : Amaravati was a centre established that will provide many opportunities to the lay people to encourage and experience the teachings of Buddha. Purely run on "dana", people come here for retreats, talks and stay in one of those 200 rooms.

There are around 10, ten day retreats each year fully booked, then there are weekly retreats, meditation classes and during festival days we have more than 500 people coming. The community of 30 ordained monks are supported with food, medicine and clothing. It produces books for free distribution and 3000 copies of newsletter four times a year. It houses the largest Buddhist library in England. Because of interest we have been called to begin monasteries in Italy, Switzerland and America.

Question : What is your impression about Theravada in Nepal and how different it is from India ?

Ven. Sucitto : Before I came, I did not know about Theravada in Nepal, though I understood there was Vajrayana. Since I'd been here I find Theravada is same as in England, its young and have lots of energy. It was very good to see many lay groups interested in Dhamma teaching and monks having serious interest to help according to their understanding and capability.

We were disappointed in India (Considering only the certain part of India we visited). We met a few senior monks who were impressive, but all of them complained about Theravada, as monks ordained themselves to get free food and material gains. There were many people becoming monks for the wrong reason.

Dr. Scott : Another disappointment was while we were travelling in areas where they had never been a monk, they were hospitable. But when we got to Buddhist holy places Bhante was seen as another tourist monk. They can't be blamed solely, as they are used to many Buddhist monks who come as a kind of religious tourist - as a very way of earning money. Also there were monks who have become monks as it was for making money and an easier life to lead.

Question : Dr. Scott as a lay person how would you feel is the impression of Theravada in the west ?

Dr. Scott : The growth of Theravada is noticeable in England, it suits the English Character. English are conservative and not flamboyant and hence like the Theravada approach. However, in France and Italy they are more interested in Mahayana.

Question : How would you compare Buddhism in England and in Nepal ?

Dr. Scott : In Nepal, theravada Buddhism has come from many sources, Srilanka, Burma, and Thailand and these are different forms of Buddhism. But in England people have become monks because they really wanted to become monks. They have all become monks after education and so they can achieve Nirvana. The problem with traditional Buddhist country like Nepal is, that some people have become monks just because of tradition and not many are using it to achieve Nirvana, feeling it is no longer possible. Here Theravada loses some of its dynamic quality.

Question : Venerable, do you feel Theravada is on wane ?

Ven. Sucitto : It doesn't seem to be the case in England. In Theravada it requires full response, it requires lay people to support the monks needs to be supported. The circumstance is such that one stimulates the other, the monks sincerity to follow the teachings inspire the lay people - the reaction of the lay people inspires the monks - together they produce a very good and lively result. You should not be affected by the number of Buddhists increasing but truth, which is more important. Buddhist culture evolves, it comes as a joy. Go back to the life of Buddha himself, he never was concerned about having number of disciples, no competition with Brahmanism. You're not to measure the value of religion on how popular it is - football is more popular ! It is not the question of monastery growing but of achieving Nirvana.

My teacher used to say "It's like making good soup, people will find out themselves. Be here and live a holy life, those interested will be drawn' over the last 12 years that has been the emphasis, live and teach holy life, that is what draws the people in - because you have to trust Dhamma and it will draw.

Dr. Scott : One thing strikes me. Many people are worried about proper training for monks, right kind of Buddhist Associations, but all you have to put in is the essence of practice of meditation and Dhamma; the rest comes.

Hatred is never appeased through hatred in this world; by love alone does it appease. This is an ancient law.

Buddha

बुद्धधर्म क्रान्ति, शान्ति र मुक्तिको मार्ग हो

- ए. केवलानन्द

भगवान् बुद्धको उपदेशअनुसार चल्यो भने संसारमा मैत्री र शान्तिको स्थापना हुनेछ । बुद्धधर्म विश्ववन्धुत्व तथा शान्तितिर लग्ने बाटो हो । कसै कसैसे बुद्धधर्मलाई मुक्तिदायक नमान्न सम्भ तर कसै कसैलाई भगवान् बुद्धको क्रान्तिकारी वचनहरू सुनेर आधात पनि लाग्छ । साँच्चै भनौ भने यिनीहरू (बुद्धवचनहरू) जमै क्रान्ति, शान्ति तथा मुक्तिको लाग्न नै हो ।

उही व्यक्ति क्रान्तिकारी हौं जसले त्रुटीहरू देख्छ तथा तिनीहरूको तीव्र विरोधको लागि दृढसंकल्प गर्छ । सिद्धार्थ कुमारको जीवन विलासिता, आनन्द तथा इन्द्रिय सुखहरूद्वारा परिपूर्ण थियो । उसलाई कुनै चाले कुराको ज्ञान थिएन । एक दिन ऊ बाहिर निस्तम्भो । उसले चारैतर हेयो तथा बृद्ध, रोगी तथा भूतक देखेर दुख लाग्यो । एकजना क्रान्तिकारीले जस्तै उसले सोच्यो कि उसको जीवन तुच्छ रित्त तथा निरर्थक छ, त्यसैले उसले आफ्नो परिवार छाडियो र आफ्ना मान्द्येहरू तथा सहयोगीहरूमा परिवर्तन ल्याइयो ।

‘पुतीकारकर्ता’ क्रान्तिकारीको ठीक उल्टो हुन्छ । उसले वस्तुहरू जस्तो छ त्यस्तै देखन चाहन्छ, र परिवर्तनको पूरा विरोध गर्दछ । उसले परिवर्तनचक्र रोक्न खोज्छ तर अनित्यताको कारणले गर्दा चाँडै र कही समय ऊ आफैले नियम उल्लंघन गर्दछ र त्यसको साथै परिवर्तनको पनि नियम बिगारि दिन्छ ।

जब बुद्धले दुखको कारण पत्तालगाउनुभयो । उहाँले आफ्नो सिद्धान्त प्रचारको दृढ संकल्प गर्नुभयो तथा धर्मचक्रप्रवर्तनसूत्रको उपदेश दिनुभयो जसमा

धर्मको चक्र घुमाउनु भनिन्छ अर्थात् उहाँले ऋषि मृगदामा धर्मको चक्र घुमाउनुभयो । धर्मचक्रको प्रवर्तन लोभ, द्वेष र मोहको विरुद्ध मात्रै क्रान्ति थिएन, तत्कालीन ब्राह्मणधर्मको पनि प्रतीकार थियो ।

विचार गर्न योग्य कुरो यो छ कि बुद्धले अरु क्रान्तिकारीहरूले जस्तै परिवर्तनचक्रलाई प्रवर्तित गर्नुभएन, उहाँले मानवमात्रको दुखको मुक्तिको लागि वैज्ञानिक खोज प्रारम्भ गर्नुभएको थियो तथा ४ आर्यसत्यको ज्ञान प्राप्त गर्नुभएको थियो । उहाँले याहापाउनुभएको थियो कि दुखको जरा तृष्णा हो तथा सब कुराप्रति समुत्पादमा आधारित छ । यसरी उहाँ दुखबाट मुक्ति पाउने बाटो देखाउनमा सफल हुनुभयो । जो चक्रकलाई पछाडि घुमाउन चाहन्छ, वा जो उन्नतिको विरुद्ध चाहन्छ- यिनीहरूमा तथा उहाँमा यही फरक थियो । दोसो फरक यो छ कि अरु क्रान्तिकारीहरू जनतामा परिवर्तन ल्याउन चाहन्छ, तर आफूलाई बदल्न इच्छै गर्दैन । केवल उनीहरूमात्रै उचित बाटोतिर लागेका र अरु अनुचिततिर लागेका भन्ने उनीहरू ठान्छन् । क्रान्ति जुन कि निश्चित विचारबाट शुरू हुन्छ, त्यो विवादमा समाप्त हुन्छ । जब यही विवादले रूप लिन्छ, तब अधिकार र चमत्कारको उदयप्रति उनीहरू विरोधी कार्यकर्ता बन्न जान्छन् तथा काम निश्चित गर्न खोज्छ । मुक्तिको शक्ति छर्लङ्ग होस् भन्ने उनीहरू चाहन्छन् ।

यो क्रान्ति जुन विवादमा आधारित छ, विवाद मै विवाद नै सृष्टि गर्दछ, कहिले पनि मुक्ति र आनन्द प्राप्त गर्न सफल हुन मर्दैन । या बुद्धधर्म क्रान्तिमा

आनन्दभूमि

बिल्कुल फरक छ जुनले कि दुःखको कारण मात्रै बताउने होइन, दुःखको कारण पनि विरोध गर्दछ । दुःखको कारणै निरोध गर्नु एक महान् पवित्रता हो जुन हरेक मनुष्यले आफ्नो जीवनमा गर्न सक्छ । जब क्रान्ति हुन्छ तब दिमाग पूर्णरूपमा परिवर्तन हुन्छ । यसले बाहिरी संसारलाई तृष्णाको आँखाले हेर्दछ, यसपछि मात्रै दुःखको कारण निरोध मर्नमा ध्यान दिन्छ । दिमाग बाहिरी संसारतिर आकर्षित हुन्छ तथा त्यसलाई नै अर्को दृष्टिकोणबाट हेर्दछ । यसमा एक पूर्ण क्रान्ति हुन्छ । अतः बुद्धधर्म एक क्रान्तिमार्ग हो भनी विश्वास गर्नुपर्छ ।

बुद्धधर्ममा मुक्तिको सिद्धान्त के छ, र सामान्य अभ्याससँग यसको के फरक छ- यस कुरोमा विचार गरै । अनेक विद्वान् वैज्ञानिक कहलिएका व्यक्तिहरूलाई जब आफै समस्यामा विचार गर्नुपर्ने हुन्छ तब उनीहरू पूर्णरूपले यस भावनालाई त्यागि दिन्छन् । उनीहरू दुःखदेखि होशियार रहन्छन् तर के उनीहरू यसलाई हटाउन सावधानी साथ यसको कारण खोजदछ त ? साधारणतः उनीहरू यस्तो गर्दैनन् । उदाहरणको लागि जब उनीहरूको टाउको वा पेट दुखेको हुन्छ तब के उनीहरू धैर्य तथा ज्ञानपूर्वक यसको कारण खोजदछ त, ताकि दुखेको निको गर्न सकोस् ? अहैं, दशमा नौ जना त चाँडै चाँडै जडी-बुटी वा औषधी प्रयोग गर्नमा लाग्छन् जसबाट कि दुखेको त निको हुन्छ तर त्यसको कारणमा केही पनि असर गर्दैन । अनि केही

दिनपछि फेरि दुख थाल्छन् र उनीहरू फेरि औषधी खान्छन् । यस्तै गरी दश बीस वर्षपछि अपरेशन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसैले अरू पारणहरूभन्दा धेरै मानिसहरू रोगको कारणले मर्दैन् । तपाईं भन्न सक्नुहुन्छ कि यो बुद्ध धर्म होइन तर म मान्दिन । यसले दुःखतर्फ लग्छ र मृत्युको कारण बन्छ ।

धेरै जसो भयानक (रोगहरू) पेटबाटै शुरू हुन्छ । धेरैको यही दशा छ । हामी सबै आ-आफ्नो पेटमा चाख राख्दछौं तर जब हामीलाई दुःखको अनुभव हुन्छ तब कस्तो लाग्छ त ? कसले रोकला र यसलाई वैज्ञानिकतवरले घृणित प्रेमको सन्ताप भनेर विश्लेषण गरी ? यस असहमतिले, रोगीको लागि दुःखको पीडा हो, कसरी लाभ भुल्दछ र मित्र पनि स्मरण गर्दैन ? यदि यसो गर्न सक्यो भने उसलाई दुःख हुँदैन । अन्तमा यो भन्नुपर्दछ कि व्यक्तिले एक महान मानसिक पीडा भेल्दछ जुन धेरै जसो भावको अनुसार बृद्धि हुन्छ । यहीनिर हामीलाई क्रान्ति आवश्यकताको भान हुन्छ । यस्तो दुःखको भूल-भुलैयाबाट मुक्त हुने बाटो कुन चाहि हो ? क्रान्तिको नियम के हो ? के अरूहरूलाई रोकिदिनु मात्रै क्रान्ति हो ? के चारैतिर विवाद फैलाउन नै क्रान्ति हो ? होइन, साधारणतः क्रान्तिमा कारणको पत्तालगाउनु विद्यमान हुन्छ- यही बुद्धमंको सिद्धान्त हो ।

धम्मपद - बुद्धवग्गोमा बताइएको नीति

मनुष्यहरू भयको कारणले पर्वत, वन, उद्यान, वृक्ष, चैत्यादिको शरणमा जान्छन् । यसको शरणमा गएर भयबाट छुट्टिदैन र यो उत्तम शरण पनि हैन । यसको शरणमा गएर सबै दुःखबाट छुटकारा पनि मिल्दैन ।

बुद्धमार्ग- शील, समाधि र प्रज्ञा

- सत्यनारायण गोयन्का

साधनाको सफलताको लागि दुइटा कुराहक्तमा ज्यानाइदिनु जरी आवश्यक छ । एउटा कुरा यो हो कि बन्नो बताइएको छ ठीक त्यस्तै रर्ने । जान्नो तर्फबाट कुनैसीन कुरा बोहेने र तोहेने नहोस् । दोस्रो कुरा, कुरु शीलबताइका साथ काम रर्ने, उत्ताउलोपनबाट, अनु भास्त उत्कृष्टत भएर कुनै काम नगरियोस् । मनको स्वभाव द्वारै चञ्चल भइसकेको छ । जब यो याका हुन्छ कि मन भागिरहेछ, मन भट्किरहेछ, त यसको कारणबाट व्यग्र नहोस्, निराश नहोस् । यस कात्पलाई हाँसी-हाँसी स्वीकार गरियोस् । मन तुरुन्त खाल्चेर जाउनेछ । मनसाई फिर्ता त्याउन तनाव उत्पन्न रन्नुपर्नेछैन । केवल याडापाइराख्नुपर्नेछ । यस अवस्थाको सञ्चाइलाई याका पाइराख्नु छ । बस, यही पर्याप्त छ । ब्रह्मबर काममा लागिरहौं । प्रमादी नहोआँ ।

यदि धीरजताका साथ काममा लागिरहन्छौं भने हामी लक्ष्यसम्प पुरोरै छाड्नेछौं । आफ्नो लक्ष्यसम्प चुन्नलाई हामी आफैले परिश्रम गर्नुपर्नेछ, प्रयत्न चर्नुपर्नेछ । हामी स्वयंले पुरुषार्थ गर्नु छ, पराक्रम चर्नु ।

आज हामी मोटा-मोटीरूपमा यो बुझिराखौं कि जुन बाटोमा हामी यात्रा गरिरहेका छौं त्यो बाटो के हो ? भगवान् बुद्धको जीवनकालको एउटा घटना छ । एउटी बूढी आमै भगवान् बुद्धको अगाडि जाइन् । उनले सोधिन्- ‘शास्ता ! मलाई धर्म-मार्ग यस्तो सरल र सजिलो भाषामा सम्भाइदिनुहोस् कि जसलाई म सम्भन सकूँ र त्यसैमा अनुगमन रर्न सकूँ ।’ भगवान्ले उसबेलाको जनभाषामा

सम्भाउनु भयो:-

“सबै पापस्त अकरण, कुसलस्त उपसम्पदा ।
सचितपरियोदपन, एत बुद्धानुसासन ।”

“सबै प्रकारका पापहरू नगर्नु कुशल कर्महरू सम्पादन गर्नु, आफ्नो चित्त निर्मल गर्नु- यही सबै बुद्धहरूको शिक्षापद हो ।”

पाप कर्म के हो ? तथा कुशल कर्म के हो ? आफ्नो वचन वा शरीरले अरू प्राणीहरूलाई हानि नोक्सानी पुन्याउनु नै पाप हो । जुन कर्म गर्नाले अरूलाई सुख प्राप्ति हुन्छ, उनीहरूको मङ्गल हुन्छ त्यही पुण्य हो, त्यही कुशल कर्म हो । जुन कर्म गर्नाले अरूलाई हानि हुन्छ, त्यसबाट बचौं तथा जुन कर्म गर्नाले अरूलाई फाइदा हुन्छ त्यही गरौं । अरूलाई हानि-नोक्सानी गर्ने कर्मले आफूलाई पनि हानि पुन्याउँछ । अरूलाई लाभ पुन्याउने कर्मले आफूलाई पनि लाभ पुन्याउने हुन्छ । यो प्रकृतिको नियम हो, विश्वको विधान हो । जस्तो बीउ रोप्छौं उस्तै फल फल्ने हुन्छ । प्रकृतिको यस कानूनलाई सम्झेर तदनुरूप चल्नु नै धर्म हो ।

भगवान् बुद्धले तेस्रो कुरामा चित्तलाई निर्मल बनाउनुपर्ने भन्नुभएको छ । जति-जति चित्त निर्मल हुदै जानेछ आफसे आफ दुष्कर्म रहनेछैन । चित्त मैलो भएपछि नै वाणी र शरीरबाट दुष्कर्म हुन्छ । जब चित्त निर्मल भएर जान्छ त अनन्त करुणा मैत्री, मुदिता तथा अनन्त समताले पूर्ण हुन्छ । निर्मलचित्त

भएको व्यक्तिले कसैको हानि गर्न सक्तैन । उसले त बरु कल्याण नै गर्नेछ ।

चित्तको यस्तो अवस्थासम्म पुग्नको लागि धर्ममार्गमा एक एक कदम गरी अगाडि बढ़दै स्वयंले अभ्यास गर्नुपर्ने हुन्छ । यस मार्गलाई विशेषतः विवरणसहित सम्फने कोशिश गरौं । उसबेलाको भाषामा यस धर्म-मार्गलाई, मङ्गलमार्गलाई, मुक्तिमार्गलाई, विशुद्धि-मार्गलाई “अरियो अटठिङ्को मग्गो” भनियो अर्थात् आठ अङ्गवाला यस्ता भाग जसले हामीलाई आर्य बनाइदिन्छ । ‘आर्य’ शब्द आजकाल कुनै जाति-विशेषको लागि प्रयोग गर्न थालियो । भारतवर्षको पच्चीस सय वर्ष पहिलेको जनभाषामा सन्त व्यक्ति, सज्जन व्यक्ति, भलादमी र निर्मलचित्तका व्यक्तिलाई आर्य भनिन्थ्यो । जो व्यक्ति सन्त हुँदैनथे, निर्मलचित्तवाला हुँदैनथे अथवा दूषित चित्तवाला हुन्थे ती ‘अनार्य’ कहलिन्थे ।

यो आठ अङ्गवाला मार्ग कुनैपनि सम्प्रदाय विशेषको मार्ग होइन । यो सर्वजनीन मार्ग हो, जसले हरएक व्यक्तिलाई आर्य बनाइदिन्छ, त्यो कुनैपनि सम्प्रदायको किन नहोस्, कुनैपनि जातिको किन नहोस्, कुनैपनि मान्यता वा रूपरङ्गको किन नहोस् । मनुष्य त आखिर मनुष्य नै हो, एकदम परिवर्तन हुनेछ । यस मार्गमा हिँडेर हेरौं । कसैले भनेको मा मानेर होइन, आफैले अनुभव गरेर हेरौं ।

आओ यस मार्गलाई बुझौं । यस मार्गका तीन भाग छन् । शील, समाधि तथा प्रज्ञा । शीलको अर्थ हो सदाचार । शीलअन्तर्गत धर्मका अरु तीन अङ्ग आउने हुन्छन्-

“सम्मा वाचा” “सम्मा कम्मन्त” तथा “सम्मा आजीवो”

“सम्मा वाचा” अर्थात् सम्यक्वाणी । वाणी शुद्ध हुनुपन्यो, पवित्र हुनुपन्यो । वाणीको शुद्धता, निर्मलता आनन्दभूमि

बुभ्नको लागि यो थाहापाइराख्नु आवश्यक छ, कि वाणीको मैला के हो ? जसले भूठो बोलेर ठरदछ, कटुवचनले मन दुखाउँछ, चुगली लगाएर आपसमा शत्रुता पैदागर्द्ध, बेमतलब फजूल कुराहरू गरेर समय नक्ष्ट गर्द्ध । त्यस्ताले वाणी मैलो गर्ने हुन्छन । वाणी (वचन) का यी चार प्रकारका मैलाहरूबाट बचौं । वचन आफसे आफ पवित्र भएर जानेछ, शुद्ध भएर जानेछ ।

‘सम्मा कम्मन्त’ अर्थात् शरीरको कर्म सम्यक् होस् । कर्मान्त यसै कारणले भनियो कि हरेक कर्मको सुरुआत मनबाट हुन्छ, त्यसपछि वाणीबाट व्यक्त हुन्छ र अगाडि गएर शरीरबाट हुन्छ । यसै कारण ‘कर्मान्त’ भनियो । शरीरबाट हुने हर कर्म शुद्ध र पवित्र हुनुपर्दछ । शरीरबाट हुने कर्मलाई बुभ्नको लागि पहिला यो बुझौं कि शरीरबाट हुने कर्मको मैलो के हो ? शरीरबाट हुने चार किसिमका मैला कर्महरू हुन्छन् ती हुन्- प्राणीहिंसा, कसैको सम्पत्ति चोर्नु, व्यभिचार गर्नु तथा मादकपदार्थको सेवन गर्नु । शरीरले गर्ने यी चार प्रकारका दुष्कर्महरूबाट बचौं, शरीरको कर्म आफसे आफ निर्मल भएर जानेछ ।

शीलअन्तर्गत धर्मको तेसो अङ्ग हो “सम्मा आजीवो” सम्यक् आजीविका । हरेक व्यक्तिलाई जीवनयापनका लागि केही न केही काम गर्नु जरूरी छ, चाहे त्यो नोकरी होस् वा व्यवसाय । यसमा एउटा मापदण्ड यही छ, कि आजीविकाको साधनले अरु कसैको हानि नोक्सानी नहोस् जसबाट हामीलाई फाइदा हुन्छ, आमदानी हुन्छ त्यसको लागि हामीबाट धोखा नदेओ । बस यही नै सम्यक् आजीविका हो ।

धर्मको दोसो क्षेत्र हो- समाधि । यदि धर्म शील सदाचारका उपदेशहरूमा मात्र सीमित रहेको भए

अर्थ, अर्थ हुँदैन। शील-सदाचारको उपदेश सिद्धयौदेखि
सुनेत्र आइरहेका छौं। “दुष्कर्म गरिनुहुँदैन” यो
कुण्ड वैदिक स्तरमा खूब बुभन सकिन्छ, रामो पनि
लाग्ने हुन्छ तर जब काम गर्ने बेला हुन्छ, दुष्कर्म
भारै छौहुँक्छ किनकि मन बसमा हुँदैन। समाधिबाट
मललाई कलमा राख्न सकिन्छ। यसका तीन अझहरू
हुन्छन्।

मन्मा व्यायामो को अर्थ हो सम्यक् व्यायाम,
सम्यक् कसरत, जसरी शरीरको विकार, शरीरको
लेन इटाउनको लागि उचित व्यायाम वा भनौं उचित
कलात्मको जावश्यकता हुन्छ त्यस्तै प्रकार मनको
विकास इटाउनको लागि र मनको निर्बलता हटाउनको
लागि मनको व्यायाम आवश्यक पर्दछ। मनको यो
व्यायाम के हो? आफै मनको निरीक्षण गर्नेछौं र
देखेछौं कि मनमा यो खराबी छ, यस खराबीलाई
निकाल्ने प्रयास गर्नेछौं। फेरि मनलाई हेर्नेछौं र
पाउनेछौं कि मनमा त्यस्ता नरामा कुराहरू केही
छैन् त मनको ढोका बन्द गरिदिन्छौं अनि प्रयत्न
गर्नेछौं कि जुन खराबीहरू मनमा छैनन् ती आउन
नसक्न्। फेरि मनलाई हेर्नेछौं अनि पाउनेछौं कि
मन्मा सद्गुणहरू छन्, असल भावनाहरू छन् त
प्रयत्न गर्नेछौं कि यस्तो कायम नै रहोस्। उनको
सम्बद्धि कोन्।

मनको बढ़ होस्। फेरि मनको निरीक्षण गर्नेछौं
र जनुभव गर्नेछौं कि मनमा अमुक सद्गुण रहेन्दै
रहेन्दै, त्यो हुनुपन्यो। त्यसैले प्रयास गरिनेछ कि
त्यो सद्गुण प्राप्त होस्। बस यही चारवटा मनका
सम्यक् व्यायाम हुन्।

समाधिको अर्को अझ हो ‘सम्मा सति’, सम्यक्
सृति। पच्चीस सय वर्षमा भाषा परिवर्तन भैहाल्छ,
अर्थ परिवर्तन भैहाल्छ। आजकाल स्मृति भन्नाले

सम्फना वा स्मरणशक्तिलाई बुझाउँछ। त्यसबेला
स्मृतिको मुख्य अर्थ थियो जागरुकता, सावधानी।
जागरुकता वर्तमान क्षणको हुने गर्दछ। बितिसकेको
समयको लागि कोही पनि जागरुक वा सावधान रहन
सक्तैन। उसको त केवल स्मरणशक्तिमात्र बाकी
रहिरहेको हुन्छ। हामी वर्तमानप्रति जिति जिति सजग
हुन्छौं उति उति सम्यक् हुनु हो। यो क्षण आफ्नो
बारेको सच्चाइ हो, बस यसैलाई महत्व दिइनुपर्दद्ध।
हामी देखिरहेकाछौं कि मन आफ्नो पुरानो आदत
अनुसार भागिरहन्छ- कहिले बितेका कुराहरूमा त
कहिले भविष्यका कल्पनाहरूमा। प्रयत्न गर्द्दौं, त्यसलाई
वर्तमानमा ल्याउँछौं। देख्दौं सास आइरहेछ,
गइरहेछ, स्पर्श भैरहेको छ। स्पर्श भैरहेको छैन। जुन
पनि मानसिक स्थिति छ त्यसैलाई देखिरहेका छौं।
स्थूलताबाट सुरुआत गरेर सूक्ष्मतातिर लाग्न
थाल्यौं।

पहिला हामीले स्थूल कुराहरू जान्यौं, बाक्लो
बाक्लो श्वास आएको गएको जान्यौं। फेरि केही
सूक्ष्म श्वासको बारेमा जान्यौं। अब योभन्दा पनि
सूक्ष्म कुरा थाहापाउने कोशिश हामी गर्नेछौं। एकतिर
हामीले श्वासलाई ध्यान दिइरहेनेछौं भने अर्कोतिर
नाकको त्रिकोण जुन ठाउँलाई हामीले रोजेका छौं
त्यहाँ के भइरहेको छ, त्यो पनि थाहा पाउने कोशिश
गर्नेछौं। श्वासको स्पर्शले केही न केही प्रतिक्रिया त
भै नै रहन्छ। थाहापाउन थालिनेछ कि जुन श्वासभित्र
आइरहेछ, त्यो चीसो-चीसो लाग्छ, जुन भित्रबाट बाहिर
जान्छ, त्यो तातो तातो लाग्छ। त्यो कार्य प्रकृतिको
नियमअनुसार बाहिर र भित्रको बातावरणको प्रभावबाट
भैरहेको छ। यो वर्तमानको सत्य कुरा हो, कल्पना
होइन। विस्तार-विस्तारै अरू सत्य कुराहरू पनि
थाहा लाग्नेछन्। जब-जब मन सूक्ष्म हुन थाल्नेछ,

शरीरभित्र जुन जुन जीव-रासायनिक, विद्युत् चुम्बकीय प्रतिक्रियाहरू भैरहेका छन् तिनीहरूलाई अनुभव गर्न थालिनेछ ।

हाललाई यो अभ्यास नाकको त्रिकोणमैसम्म मात्र सीमित राख्नु छ । यसै सीमाभित्र हामी देखेछौं कहिले गरुङ्गोपन महशूस भैरहेछ, त कहिले हल्कापन, कहिले शीतलपन महशूस भैरहेछ, त कहिले के अरूप केही । कुन समय के होला यसको पूर्व धारणा राखिनुहुन्न । पूर्वकल्पना गरिनुहुन्न । स्वभावैले आफै जे भैरहेछ, उसैलाई हेर्नुपर्दछ । जागरुक भएर वर्तमानको सत्यतालाई हेर्नुपर्दछ । यही सम्यक् स्मृति हो । यसको सहायताले अनुभूतिहरूको तहबाट हामीले जातबाट अज्ञात क्षेत्रको बारेमा पनि जान्नेछौं ।

यस क्षेत्रको तेस्रो अङ्ग हो, 'सम्मा समाधि', सम्यक् समाधि । समाधिको अर्थ हो चित्तको एकाग्रता । मन कुनै पनि आलम्बनलाई लिएर एकाग्र हुन सकदछ, तर मनको एकाग्रतामात्र सम्यक् समाधि होइन ।

आलम्बनलाई लिएर यदि मनले राग पैदा गरिरहेछ, र द्वेष पैदा गरिरहेछ, भने त्यो सम्यक् समाधि होइन । आलम्बनलाई देख्नुको हाम्रो प्रयास राग, द्वेष र मोह रहित हुनु हो । हाम्रो चित्त एकाग्र होस्, तथा सतत जागरुक होस् । जागरुकता यसै क्षणको सत्यताप्रति होस्, तथा राग, द्वेष र मोहरहित होस् । बस, यही सम्यक् समाधि हो ।

यो जुन हामीले श्वासलाई हेरिरहेछौं न राग जारछ, न द्वेष जारछ, न कुनै भ्रम-भ्रान्ति वा मोह-मूढता । श्वास आइरहेछ, गइरहेछ- यसैलाई हेरिरहेछौं । यदि कुनै संमवेदना थाहाभैरहेको छ भने त्यसलाई पनि राग, द्वेष र मोहरहित भएर हेरिरहेछौं । यस्तो समाधिमा स्थित व्यक्ति राग, द्वेष र मोहरहित अवस्थाहरूमा वर्तमान क्षणको सत्यताप्रति सतत् जागरुक हुन्छ । यही सम्यक् समाधि हो, शुद्ध समाधि हो, निर्मल समाधि हो ।

(कविता)

जाऊँ शरण

-सरोजमान उदास 'पोखरा'

बुद्ध-धर्म-संघको जाऊँ शरण

धूप नैवेच्य बलिपूजा होइन रहेछ धर्म । तीर्थयात्रा अन्धभक्ति होइन रहेछ धर्म ।
धर्म रहेछ दान शील सेवा करुणा-भाव ॥ धर्म रहेछ अन्तर यात्रा शुद्ध मनको आचरण ॥

हिंसा चोरी व्यभिचार त्यागौं सुरापान ।
राग द्वेषबाट मुक्ति मिल्द्ध त्यागेदेखि ॥

बुद्धधर्म एक चिनारी

- भिक्षु शाक्यपुत्र

'बुद्ध' कुनै एक व्यक्ति विजेषलाई दिइएको विजेषण होइन। कुनैयनि व्यक्तिले सर्वज्ञ ज्ञान प्राप्त गरिलियो भने बहाँलाई 'बुद्ध' भनिन्छ। बुद्ध हुनलाई उर्हामा ६ वटा बुद्धिहृष्ट हुनुपर्दछ।

'बुद्ध' बुद्धि मन्त्रे शब्दको 'दि' अक्षकोर इ (f) द्वारालाई निकालियो भने 'बुद्ध' हुन आउँदछ। संसारमा बुद्धि मन्त्रे कुरा अत्यन्त महत्त्वपूर्ण कुरा हो। बुद्धि भएको कारणबाट नै मानिसलाई सम्पूर्ण प्राणी जागलामा सर्वधेष्ठ प्राणी भनिएकी हो। यही बुद्धिको अपेक्षा यस्ते तर मानिसहरूले यो संसारलाई विकासको चारमसोमामा पुन्याएको हो। यस बुद्धिलाई दुई प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ। सुबुद्धि र कुबुद्धि। सुबुद्धि अपेक्षा गरियो भने बुद्धसम्म हुन सकिन्छ तर अज्ञानमा कुबुद्धिको विभावि लागियो भने बुद्ध त होइन तर बुद्धिको इ (.) रकार जोडिएर 'बुद्ध' अवश्य बनिनेछ।

बुद्धधर्ममा सुबुद्धि र कुबुद्धि भनेको के हो भन्ने कुनैलाको नामि धर्म भनेको नै के हो भन्ने कुरा राम्ररी बुद्ध जान्नुपर्दछ। बुद्धधर्म पूजा गरी गरिने अन्यविश्वास भास का बहाँला केही पनि होइन। बुद्धधर्ममा 'धर्म' भनेको 'म' 'म' भनिरहेको यो 'म' के हो भनी राम्ररी किन्तु हो।

यो 'म' काजे जन्दा संसारमा सर्वभव्या महत्त्वपूर्व कुरा काक केहो यस्ति हुनुपर्देन। यो 'म' भन्ने के हो अदेव राम्ररी विचार दर्ने हो भने मोटामोटीरूपमा हात्रो यो 'शरीर' र यो शरीरमा अतिशरहेको 'प्राण' वा मन यो हुई कुरा नाच हुन्। यो 'शरीर' आमाको पेटमित्र कामो कारणबाट शूङ भएर विस्तारे दृढि हुन्दै बालक,

जवान, बृद्ध भै मृत्यु भएर जान्छ। हाल यो शरीरमा 'प्राण' वा मनले कसरी सम्बन्धित छ भनी यो शरीरमा ध्यान गरी अध्ययन अनुसन्धान गरेर नै तिद्वार्थ गौतम 'बुद्ध' हुनुभयो, कुनै कल्पना गरेर होइन / बुद्धधर्ममा कल्पनालाई कुनै स्थान छैन। बुद्धधर्म यही मानव शरीरको ध्यानद्वारा गरिने अनुसन्धान हो भनी भने-तापनि केही फरक पर्दैन।

यसो साधारणरूपले विचार गर्दा यो शरीर, मनभन्दा ठूलो जस्तो देखिन्छ तर मनको शक्ति राम्ररी काम गरिलिने हो भने एकदम एकदम विशाल हुन्छ। यही शरीर र मनको सम्बन्धको बारेमा ध्यानविधिले अनुसन्धान गरी मनको शक्तिलाई विकास गरेर नै तिद्वार्थ गौतमले सम्पूर्ण दुखबाट मुक्त रहेको 'निर्बाण' मुक्ति प्राप्त गरिलिनुभयो।

यसरी शरीर र मनको बारेका ध्यान गरी अनुसन्धान गर्नुलाई 'पाली' बुद्धको भाष्याअनुसार 'विष्वसना' भनिन्छ। सम्पूर्ण बुद्धिमान् मानिसहरूलाई आपनो बारेमा जानकारी हुनु अत्यन्त आवश्यक कुरो हो। 'विष्वसना' भनेको ध्यानको अभ्यासद्वारा र राम्ररी मन र शरीरको सम्बन्धलाई विजेषरूपले जान्नु हो।

विष्वसना गर्दा हामीले हात्रो शरीरको भित्र बाहिरका अङ्गहरू जस्तै टाउकोदेखि पाइतलासम्पर्का छाला, गिदी, ग्रान्ट्राभुँडो इत्यादिका कोणहरू चलिरहेहो थाहापाउन सक्छाउँ। यसरी विष्वसना ध्यान अभ्यास गरी 'निर्बाण' मुक्ति यही शरीरभित्र प्राप्त गरिलिन बुद्धले हामीलाई १७ वटा खुड्किलो देखाउनुभयो। ती सिँदी वा खुड्किलाहरू यस प्रकारका छन्।

विपस्सनाज्ञानदर्शन

(१७ खुड़किलो)

- १) नामरूप परिच्छेदज्ञान
- २) प्रत्यय परिप्रहज्ञान
- ३) समस्सनज्ञान
- ४) उदय-ध्ययज्ञान
- ५) भज्ञज्ञान
- ६) भयज्ञान
- ७) निर्वेदज्ञान
- ८) मुच्चितु कम्यतज्ञान
- ९) आदिनवज्ञान
- १०) पटिसंखारज्ञान
- ११) संखरोपेक्षणज्ञान
- १२) अनुलोभज्ञान
- १३) गोब्रभूज्ञान
- १४) श्रोतापश्चज्ञान—प्रायंज्ञान
- १५) सकृदागमीज्ञान
- १६) ग्रनागमीज्ञान
- १७) अरहन्त—(निवाणमुक्तिज्ञान)

यसरी १७ बटा खुड़किलो पार गरी 'निवाण' प्राप्त गर्नेलाई 'अरहन्त' भनिन्छ । अरहन्तलाई शावक बुद्ध भनेर पनि भन्न सकिन्छ । विपस्सनाज्ञानदर्शनमा पहिले (१) खुड़किलो नामरूप परिच्छेदज्ञान हो । नामरूप परिच्छेदज्ञानमा नाम भनेको मन र रूप भनेको शरीर हो । नामरूप परिच्छेदज्ञान भनेको मन र शरीर-को सम्बन्धलाई ध्यानविधिद्वारा राम्ररी जानो छुटचाई छुटचाई जानी लेऊ भनिएको हो । यसरी ध्यानविधिद्वारा ध्यान गर्दा दोलो (२) खुड़किलो प्रत्यय परिप्रहज्ञान, मनको कुरा विकार के हो भन्ने राम्ररी स्पष्ट भएर आउंदछ । यही विकारलाई टुक्राई छुटचाएर लान सकियो भने मन पहिलाभन्दा 'शान्त' हुँदै आइरहेको चाल पाउन सकिन्छ । यसरी विकार छुटाउंदै छुटाउंदै जाँदा यतिसम्म चाल पाएर आउंदछ कि मनले नराम्रो विचार (पाप) गर्दा शरीरमा विकार जाम्ना

हुँदै आउंदछ तर राम्रो विचार (पुण्य) गनले विकार कम हुँदै जान्छ । यसरी राम्ररी शरीरमा मनको सूक्ष्म असरलाई थाहापाउनुलाई समस्सनज्ञान तेलो (३) खुड़किलो थाहापाएको भनिन्छ । यसरो ध्यान गर्दै मनको अज्ञ सूक्ष्म विभाजन (४ बटा विभाजन वेदन, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान) लाई जानेर तिनोहरूको अनित्यतालाई बुझी यतिसम्म कि आँखाको ढलोसा बाहिर-को आकृति कसरी मनोविज्ञानताँग सम्पर्कमा आउंदछ, त्यस्तं कान, नाक, जिज्ञो, र छालामा हने एक एक आलम्बनलाई ध्यानद्वारा भवज्ञचलन, भवज्ञउपचलेद, चक्षुविज्ञान, सम्प्रिठ्न, सन्तीरण, जबन आदि छुटचाई हेन सकेर सब (१७) खुड़किलो अरहन्त ज्ञान प्राप्त गरी परिशुद्ध हुने बृहत्किलाई ने 'शावकबुद्ध' भनिन्छ ।

बुद्धिमान् मानिसहरूले बुद्धको ज्ञानमा भएको अनमोलतालाई देखेर अवश्यमेव बुद्ध ज्ञे शान्त र सज्जन हुनुपर्दछ । यही ने वास्तविक धर्म ही भनी थडा राखेर 'निवाण' मुक्ति प्राप्त गरी आफू सम्पूर्ण दुःखबाट मुक्त हुन उहाँ भगवान् बुद्धले भन्नभएपनुसार गर्दछु भनी शरणमा आउने बृहत्किलाई 'उपासक' भनेर भनिन्छ । भिक्षु, भिक्षुणी, उपासक, उपासिकाहरूको समूहलाई 'संघ' (परिषद) भनेर भनिन्छ । 'निवाण' मुक्ति प्राप्त गरिलिन बुद्ध, धर्म र संघ यी ३ नमई हुँदैन । यसर्थ बुद्ध, धर्म र संघ ताई अनमोल रत्न भनेर पनि भनिन्छ, यी तीनभन्दा बाहिर 'निवाण' मुक्ति सम्बन्ध हुँदैन ।

यसरी हामीले जानिलियों बुद्धधर्म यो शरीर-को अनुसन्धान हो । हाम्रो यो शरीरका कोष, कोषहरू कुनैमा पनि स यो ज्ञातको त्यो ज्ञातको, यो सम्प्रदायको, त्यो सम्प्रदायको भन्ने कोरिएको छैन । सम्प्रदाय नै एउटा मूर्खता हो । यसर्थ हामीले बुद्धधर्म एक वैज्ञानिक सर्वजन हितकारी, सर्वजन कल्याणकारी दुर्बभ धर्म हो भनेमा एक बुद्धिमान् मानिसको लागि कुनै अत्युक्ति नहोला ।

बोधिसत्त्वको जन्म

- मिक्षु महाप्रज्ञा

सत्त्वल बन क्रम मगवान् को हे सज्जन !
तुष्टितमूर्च्छन स्थित इवेतकेतु बोधिसत्त्व
देवताल लब्धि को पूज्य छ, हे सज्जन !
देवताप्रसादहित गन्धव इत्यादि सबैले
माया बही प्रार्थना गर्नुभयो, हे सज्जन !
बेला भयो हे बोधिसत्त्व धर्म प्रचार प्रभो !
तोकहित कारण जानु छ, हे सज्जन !
इवेतकेतु बोधिसत्त्वले विचार गर्नुभयो
मायादेवीको गर्भमा पसे, हे सज्जन !
बैशाखमहिनामा दश महिना पूर्ण भयो
राजासमस विन्ति चढायो, हे सज्जन !
स्वामी प्रभु महाराजा इच्छा मेरो हुँदै आयो
माइत जान विदा चाहियो, हे सज्जन !
राजासेंग विदा मागी सखीजन जम्मा गरी
सचेन्द्र मायादेवी जानुभयो, हे सज्जन !
बौद्ध बौद्ध मार्गमा लुम्बिनी बन पुगीहाल्यो
सचेन्द्र लिने रहर लाभ्यो, हे सज्जन !
बलका ने तुरुन्तै प्रसव व्यथा लागिहाल्यो
पर्नोक्तो लक्ष्मीनि आई, हे सज्जन !
बडेल दाढी हातले रुखको हाँगा समाती
कार्य किछौंको जन्म भयो, हे सज्जन !
बह्या, इन्द्रले आई पात-वस्त्रमा थापिहाल्यो
त्यसपछि अरुनाई दिको हे सज्जन !
तर राजा पुरुषको हातबाट छुटिहाल्यो
कर्त्ता परी उठनुभयो हे सज्जन !
जमीनवाट पद्मपुष्प उत्पन्न भइहाल्यो
कमलमाथि आसन भयो हे सज्जन !

प्रत्येक दिशामा सात-सात पाइला चाल्नुभो
चारै दिशा धुमी बोल्नुभयो, हे सज्जन !

आफै लोकमा श्रेष्ठ छ आफै मुनि उत्तम हो
आफूसमान छैन लोकमा, हे सज्जन !

त्यसपछि बोधिसत्त्व मायादेवीसहित
जानुभयो राजदरवार, हे सज्जन !
बोधिसत्त्वको जन्मपछि सातौं दिनको दिन
मायादेवी स्वर्गीय हुनुभयो हे सज्जन !

स्मरण गर हे लोक यति हो भजन
महाप्रज्ञा भिक्षुको विन्ती छ है सज्जन !

- अनु० दिव्यरत्न तुलाधर

‘सुनां रोगीया सेवा याइ वं जिगु सेवा याःगु जुइ।’

- बुद्ध

बुद्धजयन्तोया लसताय

सकसितं निरांगीताया कामना यासे

भितुना देष्ठाये !

छुं जुल हे धाःसां म्हंवायेक डाक्टर क्यं ज्ञासे
थनया सेवातः-

- विशेषज्ञ डाक्टरी सेवा

- परिवार नियोजन सेवा - खोप सेवा
- ल्याब सेवा, नापं मेमेगु नं ।

श्री गणेश पूजा कलब

टी० आर० फर्म

(वासः पसः)

लगं, यं ।

बुद्धदेवको अन्तिम दिन

— घनश्याम राजकीणिकार

नेपालको लुम्बिनीमा जन्मनुभएका राजकुमार सिद्धार्थ गौतमले २६ वर्षको उमेरमा आपना सम्पूर्ण बैश्व त्यागी शान्ति र सत्यको खोजीमा विभिन्न ठाउंमा चहाँदे २५ वर्षको उमेरमा गयाको एउटा रूखमुनि ध्यानमग्न भएको बेलामा आफूले खोजेको ज्ञान प्राप्त गर्नुभएको थियो । त्यसपछि उहाँलाई बुद्ध, त्यो रूखलाई बोधिवृक्ष र उहाँले प्राप्त गरेको ज्ञानलाई बुद्धवर्म भनियो । यसरी नेपालको विभूति, ऐश्वार्याका ज्योति र संसारका शान्तिदूत भगवान् कहलिन पुरुषयो ।

बुद्धदेवले भारतको राजगृह, बोधगया, सारनाथ, बैशाली, शावस्ती तथा अरु अनेको शहर, बजार, गाउँ-हरूमा शिक्षा-दीक्षा दिँदे कुशिनगरमा ८० वर्षको उमेरमा महापरिनिर्वाण प्राप्त गर्नुभयो । उहाँ जहाँ जहाँ जानुहुन्थयो त्यहाँ उहाँको प्रवचन सुन्न र बुद्ध भानिसको भीड लाग्यो र चेतना र प्रजाको नयाँ लहर संचार हुन्थयो । निश्चयने उहाँको उपदेश अनुशरण गर्ने लाखो मानिस आपनो हीन जीवनलाई सार्थक तुल्याई, राग-द्वेषबाट मुक्त भई, शान्ति र सुख प्राप्त गर्न सफल भएकाछन् । त्यसबेला मात्र होइन अहिले पनि उहाँले दिनुभएको शिक्षा अनुशरण गर्ने लाखो मानिसले मोक्ष र मुक्तिको बाटोमा लागी आपनो शमूल्य जीवनलाई सार्थक बनाएका छन् । यसरी बुद्धदेवको महत्ता आउँदा दिनहरूमा ज्ञन् बढाइ जानेछ जसबाट विश्वमा अहिसा र करुणा, प्रेम र शान्तिको सुनौलो वातावरण छाई मनुष्यजातिकै कल्याण हुनेछ भन्ने कुरामा विश्वास लिनसक्ने भएको छ किनभने पहिलेभन्दा अहिले बढी जटिल हुँदै गइरहेको विश्वमा बुद्धको प्रावश्यकता ज्ञन्

बढिरहेको तथ्य निविवाद छ ।

यहाँ बुद्धदेवको अन्तिम दिनबारे कहौँ कतै पठेका, सुनेका कुरालाई समाप्तेजन गाँद संस्मरणात्मक आल्यान यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ ।

अनिन्द्र उहाँको अन्तिम दिनबारेको विवरण ‘महापरिनिवान सुत्त’ मा अत्यन्त सजीव र माझिक ढंगले प्रस्तुत गरिएको छ । बुद्धदेवको अन्तिम समर्पितिरको घटना विवेचनाअनुसार त्यसबेला भगवान् राजगृहमा हुन्हुन्थयो र ८० वर्षमा टेकिरहनुभएको थियो । आपनो अन्तिम समय नजिक आएको आभास उहाँलाई भैसकेको थियो । उहाँले आपनो अन्तिम समयमध्ये अधिक ठाउंमा जाने इच्छा गर्नुभयो । तसर्थं भिक्षुसंघलाई साथ लिई उहाँले राजगृहबाट अन्तिम यात्रा शुरू गर्नुभयो । सर्वप्रथम उहाँ बैशाली पुग्नुभयो । त्यहाँ नजीकैको बेलुग्राममा उहाँले वर्षवास बस्ने निधो गर्नुभयो । त्यसैले त्यतातिरका अरु गाउँहरूमा गई भिक्षाटन गर्न भिक्षुहरूलाई बुद्धदेवले अनुमति दिनुभयो । लगतं भिक्षुहरू कोही नजिकैको गाउँमा त कोही टाढाको गाउँमा छारिएर गए तर बुद्धदेव त्यसबेला आफे अशक्त हुनुहुन्थयो । त्यसैले उहाँ कतै जानुभएन र आनन्द भिक्षुलाई साथमा राखी त्यहीं बस्नुभयो । दिनपरदिन उहाँलाई आपनो अन्तिम दिन धेरै पर नअएको महशूभ हुँदै थियो । तैपनि भिक्षाटन गर्न गएका सबै भिक्षुहरू नआएसम्म एकले देहत्याग नगर्ने मनसाय उहाँले पर्नुभयो । अन्ततः बेलुग्राम ने आपनो परिनिर्वाण हुने स्थान हुने हो कि भन्ने आशंका त्यसबेला बुद्धदेवको मनमा पनि गएछ तर त्यसो भएन । त्यहाँको शुद्ध हावापानीले बुद्ध-

तेजो नवास्तवा कलिक सुधार हुन थालेछ । यो देखि भिक्षुले अल्प हुँदै एकदिन बुद्धदेवमा बिन्ति लाग्नाउने भक्तून्हुँ— “मःते ! प्रभुलाई यहाँ सन्चो हुँदै यसको लाग्नो छ । यहाँको इस्त्वास्थ मुधार । हुँदै आएको लेजा मालाई नाहुँ खुशी लापिरहेछ ” । यस्तो सुनी बुद्धदेवको आज्ञा गर्नुभयो, ‘‘हेर म अब बढो भइसको । मैलो यो जारी बीर्ण हुँदैछ । पुरानो गाडीलाई जसरी सर्वत बरेर चलाइन्छ त्यसरी नै म यो शरीरलाई येनकेन अलालेय चलाइरहेछ । यस्तो अस्वस्थ शरीरलाई धेरै विस्ताम्न बचाइराख्ने मेरो मन छैन । आनन्द ! अब तिक्कोले स्वयं आपनो अवलम्बन गर्नु । धर्म नै दीपशिखा हो, स्वय नै तिम्रो चिरसखा हो । आनन्द ! मैले तिमीलाई नहिले पनि भनिसको कि प्रियजनबाट एकदिन बिद्योग हुनेपर्छ । मेरो परिनिवाण नजिक आइरहेछ । तीन महीनापछि मेरो परिनिवाण हुनेछ । अनित्य बोधलाई अन्ततः सबैले आत्मसात् गर्नेपर्छ ।”

बुद्धदेवका यी वाणी सुनी आनन्द भिक्षुले दुःखित रे आविभोर भएर प्रश्नगर्नुभयो— ‘‘त्यसो भए हजूर-बाट यज्ञ भिक्षुसंघलाई अन्तिम उपदेश नदिई परिनिवाण काली प्राप्त गर्नुहुँदै होलार ?’’ आनन्द भिक्षुको यो “ज्ञानेत्र”को शब्दले बुद्धदेवको भनमा च्वास्त घोचन पुगेछ त्यसेति यहाँ द्वाभाविक ढङ्गले ईविस्तारे आज्ञा गर्नु-काहो— “आनन्द ! त्यस्तो खास कुरा अरु केही छैन जुन तिक्कोलाई वा भिक्षुसंघबाट मैले लुकाएर राखेको छु । हेर, भिक्षुसंघको प्रनुव मात्र बनिरहू तथा भिक्षुहरू सबै भना मात्र आवित होउन्मत्ते धारणा मैले कहिल्यै तिएको छैन । त्यसेति भिक्षुसंघलाई अन्तिम उपदेश दिनु पर्ने केहो छैन ।” बुद्धदेवको यस्तो वाणीबाट आनन्दको मुख अङ्ग्यारो भयो । आपनो मनको बेदनालाई भित्रभित्र दबाई करणस्वरमा आनन्दले भन्नुभयो— “त्यसो भए

भन्ते ! हामीबाट प्रभुले के अभीष्ट प्राप्त गर्नुभएको छ, बताइविनुहुँदै कि ?” आनन्दको भलिन चेहरा पुलुक देवै कहणानिधान बुद्धदेवले मुमुक्षक हाँसी आनन्दलाई सम्झाउंदै भन्नुभयो— ‘‘हे आनन्द ! तिमीहरूले मेरो लागि गर्नुपर्ने केही छैन । मेरो बारे तिमीहरूले केही चिन्ता लिनुपर्दैन । मुख्य कुरा, म गइसकेपछि तिमीहरू सबै आफंका आवित हुनुपर्छ । आपन विवेकमा बस्नुपर्छ, आपनो मार्ग आफंको बनाउनुपर्छ । आपनो ज्योति आफंको बाल्नुपर्छ । आफं ज्योतिपुञ्ज बन्नुपर्छ अर्थात् सबैले आपन स्वत्वमा फर्कनुपर्छ । तिमीहरू केवल धर्मको शरणमा रहिरहनुपर्छ । तिमीहरूलाई मैले जुन धर्म र विनयको शिक्षा दिए त्यसेति तिमीहरूलाई पथप्रदर्शन गरिरहनेछ । साथै लोकहित र लोककल्याणको बाटोबाट तिमीहरू कहिल्यै विचलित नहुन् । यही मेरो अभिन्न हो, यही मेरो अभिलाषा हो । यी सबै कुरा तिमीहरूलाई बेलाबछतमा बारम्बार भन्दै आएको हुँ । त्यसेति हे आनन्द ! ग्रन्थ नयाँ उपदेश तिमीहरूलाई मैले दिनुपर्ने केही छैन ।”

त्यसपछि त्यो बेलुग्राममा वर्षावास सकी बुद्धदेव आपना भिक्षुहरूका साथ बैशाली फर्कनुभयो । त्यहाँ स्थित भगवनको कूटगारमा बुद्धदेवको पदार्पण हुँदै त्यहाँ विहार गरिरहनुभएका भिक्षुहरू खुशीले गद्गद भए । त्यहाँका ती भिक्षुहरूले उहाँलाई त्यहाँ अलि दिनसम्म विथाम गर्नुहोस् भनेर अनुरोध गरे तर त्यहाँ धेरै दिनसम्म बस्नुभएन । आपना बूहत् शिष्यसमुदाय साथ लिई उहाँ त्यहाँबाट मांगप्राप्तिर लाग्नुभयो । त्यहाँबाट लगत्त हस्तिप्राम, आच्चाप्राम, जंबुग्राम, भोगतगर हुँदै पावानगरी पुग्नुभयो । सदा ज्ञे उहाँ जुन जुन ठाउँमा पुग्नुभयो त्यहाँ त्यहाँ विशाल जनसमूह एकत्रित भई उहाँको प्रवचन सुन्न र शिक्षा ग्रहण गर्न भानिसहरू

अस्त्वन्त उत्सुक हुन्थे । उहाँले सिकाउन भएको विषयमा ध्यानको प्रभावले मानिसको जीवनमा नयाँ ज्योति प्रस्फुरण भएको महसूस त्यसबैलाको जनमानमना । राघवी भएको स्पष्ट हुन्थ्यो । यसरी उत्तर भारतका अधिकांश शहर, गाउँ, जिल्ला, प्रदेशहरूमा बुद्धिमंते राघवी ठाउँ गोगटी धसले एउटा नयाँ ज्योति प्रस्फुरण गयो ।

एकदिनको कुरा हो । बुद्धिवृत्त्यसबैला पावी-नगरीमा हुन्हुन्थ्यो । भिक्षुसंघलाई सम्बोधन गर्दै उहाँले भन्नुभयो— ‘हे, भिक्षुहरू ! धर्मको अर्थ नजाश्चले धर्मको विनाश हुन्छ । त्यसले विवेकशील त्यही हो जस्तै यथार्थ ज्ञानको अर्थ संप्रह गर्दछ । जसको हृदय शुद्ध छ, जसको वचन प्रमाणित छ त्यही वचन सद्धर्म हो, त्यही वचन विनय हो, त्यही वचन ज्ञान हो, त्यही वचन मेरो वचन हो ।’

त्यसपछि बुद्धिवृत्त्यसबैला पावानगरीबाट अर्ण ठाउँमा जाने विचार गर्दै हुन्हुन्थ्यो । त्यसबैलां चुंद नाम गरेको एक-जना साधारण व्यक्तिले बुद्धिवृत्त्यसबैला भिक्षुसंघलाई आवचनको आपनो घरमा विश्राम गर्न आमन्त्रित गरे । चुंदको आप्रहलाई बुद्धिवृत्त्यसबैला सहज द्वीकार मर्नुभयो र आपना भिक्षुसंघका साथ चुंदको घरमा जानुभयो, त्यहाँ भोजनको पनि व्यवस्था गरिएको थियो तर जुन भोजन बुद्धिवृत्त्यसबैला लागि अर्पण गरिएको थियो त्यससा ‘सकरमदव’ (सुंगुरको मासु) पनि समावेश गरिएको थियो । त्यसलाई ग्रहण गर्दा बुद्धिवृत्त्यसबैलाई आउंको रोग लाग्न गयो । यसरी चुंदको भोजनबाट बुद्धिवृत्त्यसबैला स्वास्थ्यमा प्रतिकूल प्रमाव प-यो । निको भइसकेको अर्ण रोगले पनि उहाँलाई सताउन थाल्यो । त्यसपछि बुद्धिवृत्त्यसबैला कशिया जानुभयो । अहिलेको कुशिनगरलाई त्यसबैला कशिया भन्दथे । त्यही कशिया पछि कुशिनारा

हुन्पुरयो र समयको पाल्प्रा गुड्डै जाँदा त्यो कुशिनारा अहिले कुशिनगर हुन्गएको छ । बुद्धिवृत्त्यसबैला कशिया पुग्नुहुन्दै उहाँले आनन्दलाई आज्ञा गर्नुभयो— ‘आनन्द ! चुंदको घरमा भोजन गनले नै मेरो अस्वस्थता बढ्न गएको हो भनी मानिसहरूले भन्नाल तर यो सत्य होइन, चुंदले भिक्षामा जे जस्तो दियो ती सबै प्रेमपूर्ण तरोकाले नै दिएका हुन् । हेर आनन्द ! तिमीलाई थाहै छ-सुजाताले दान दिएको खोरभोजन ग्रहण गरेपछि मैले बुद्धिवृत्त्यसबैला गरे । जसरो त्यो खोरको महत्त्व छ त्यस्तै चुंदने अर्पण गरेको भोजन पनि मेरो लागि उत्तिक उत्तम अन्तिम भोजन हो । त्यसले आनन्द ! चुंदलाई कहिल्यै दोष नदिनू । ऊ दोषमुक्त छ ।’

त्यसपछि बुद्धिवृत्त्यसबैला हिरण्यवती नदीमा आन्तिम पठक स्नान गरी नजिकैको शालबनतिर लाभ्नुभयो । त्यहाँ पुगी तथागतले आनन्दलाई आज्ञा गर्नुभयो— ‘हे आनन्द ! यहाँको यी दुई शालबृक्षको बीचमा मलाई सुन्ने ठाउँ बनाइदेउ । म यही निवाण प्राप्त गर्न चाहन्छु ।’ अन्ततः आनन्द भिक्षुले बुद्धिवृत्त्यसबैला कुशिरोपर गर्नुभयो ।

बुद्धिवृत्त्यसबैला हुन्हुन्छ भन्ने कुरा परालको आगो झै चारैदिशा फैलियो । उहाँको अन्तिम दर्शन गर्न शालबनमा मान्छेको भीड लाग्नथाल्यो । असंख्य मनिसले बुद्धिवृत्त्यसबैला अन्तिम दर्शन गरे ।

यत्तिकैमा सुभद्र परिब्राजक आपनो शंका समाधान गर्न बुद्धिवृत्त्यसबैलाई भेट्न आए । बुद्धिवृत्त्यसबैला अब आराम दिनुपर्छ र उहाँलाई वादविवादमा फसाउन हुन्न भन्ने सद्विचार राखी आनन्द भन्तेले सुमद्र परिब्राजकलाई रोक्नुभयो तर सुभद्र परिब्राजक भने बुद्धिवृत्त्यसबैलाई भेट्ने र शिक्षा ग्रहण गर्न आनुर थिए । यो देखी बुद्धिवृत्त्यसबैला आनन्दलाई आज्ञा गर्नुभयो— ‘हे आनन्द ! मलाई हेरेर,

मात्रौ द्वेषेर बुद्धिहृ जानेलाई चाहिै तिमीले बिना
तोल्योक पठाउने गँयो तर मबाट जान प्राप्त गरी
मात्रौ भनको शंका समाधान गरी जीवन सुधार्न खोजने
अन्तिम परिक्रान्तकलाई चाहिै तिमीले रोकेर राख्यो ।
तिमीले आनन्द ! सुभद्राई यहाँ पठाऊ, उसको आग-
मनले भलाई आनन्द हुनेछ ।

यसरी सुभद्र परिक्रान्तकलाई बुद्धिर्घर्मबारे, विनय-
बारे अन्तिम शिक्षा दिनुभई उसको आशंकाहरू सबै
निर्मल पारिदिनुभई बैशाखपूणिमाकै विनमा बुद्धदेवले
महापरिनिर्वाण पद प्राप्त गर्नुभयो ।

(ग्राहकाम्ब)

यसरी कुशिनगर त्यो पवित्र भूमि हो जहाँ बुद्ध-
देवले महापरिनिर्वाण (प्राप्त गर्नुभएक) थियो । अनन्त-
कालगम्म प्रज्वलित हुने सौमार्य प्राप्त यो भूमिमा
पहिलेक्षि अहिलेसम्म र पछिसम्म पनि निरन्तररूपमा
विश्वका विभिन्न ठाउंका मानिसहरू मुग्ध बुद्धदेवप्रति
थद्वासुमन चढाइरहेका छन्-र चढाइरहनेथै । यस्तो
विश्व-प्रसिद्ध पुष्यभूमिमा एकफेरात जो क्षेत्री पत्ति-पुणी
आंफनो जीवन सार्थक तुल्याउन्पर्छ भन्ने आवासा
विश्वमानब अडिग हुँदै आएको छ ।

२५४१ औं बुद्ध जयन्तीको

पुनोत उपलक्ष्यमा समस्त प्राणोको

शान्ति तथा समृद्धिको लागि

मंगलमय शुभ-कामना

सुप्रिम इलेक्ट्रिक प्रा. लि.

६/९४ धर्मपथ, काठमाडौं

फोन नं. २२२०३६/२२३३२१

२५४१ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा

मंगलमय शुभ-कामना

(हामीकहाँ हरेक किसिमका सुन-चाँदिको
गहनाहरू खरीद विक्री गरिन्छ, साथै
ग्राउंडर बमोजिम पनि
वनाइन्छ ।)

कृष्णवज्र ज्वेलर वर्कशप नरदेवी, काठमाडौं

प्रोप्राइटर फोन २७८८१३ (आवास)
विश्ववज्र शाक्य स्वयम्भू

सुगत-शासनय् मिसा-समाजया सहयोग

- अनगारिका सुशीला

बुद्धधर्मया नव-जागृति वा पुनरुत्थानया थव सदि
थव बुद्ध जयन्ती धार्त्ये महत्त्वपूर्ण जू । थौं विश्वय
बुद्धधर्मया प्रचार छकोलं हानं आपालं जूगु खनेदु ।
सच्चाट् अशोकयात देश विदेशय् बुद्धधर्म प्रचार
याःगुया श्रेय इतिहासय् दुमा थौं विश्वया कु-कुलाम
बुद्धधर्मयात स्वागत याःगुया श्रेय वर्तमान जनता व
जनसरकारयात दु । शास्ता बुद्ध स्वयं फुक थासय्
विज्यानाः धर्म प्रचार यानाविज्याःगु मखु, बुद्ध ला
भारतवर्षय् दुने हे जक प्रचार रवाकाविज्याःगु खः,
हानं ग्रन्थप्रमाणं काःसा भारत सत्तिक च्वंगु देशय् सम्म
वसपोल विज्याःगु दु । ताताःपाक देश-देशय् बुद्धधर्म
प्रचार याःगु वसपोलया शिष्य-शिष्यापिस खः । खयेत
बुद्धया जीवित समयय् नं सारिपुत्र व महामौद्गल्यायन
स्थविरपि व महाप्रजापति गौतमी व पटाचाराये जाःपि
शिष्य-शिष्यापिस नं वसपोलया प्रचारय् सहयोग व्यूगु
दु ।

सुगत-शासनय् मिसा-समाजया सहयोग माला-
यंकीबलय् उकि बुद्धया समयनिसे मिसा-समाजया सह-
योग खने दःवः । सुजातां बुद्ध जुइगु आसनय् फेतुइ
धुंकूम्ह अर्थात् गुगु आसनय् उवनाः वसपोल बुद्ध जुइगु
खः, उहप्रति आशीष बीगु थव सहयोगया पुसा खः ।
अले महाप्रजापति गौतमी मिक्षुणो जुइधुंकाःनिसे ला
मिक्षुपिनियाखे नर-समाजय् जूथे मिक्षुणोपिनियाखे
नारी-समाजय् प्रचार जुल । बुद्धया नीछगु वर्षवासं
लिपा गृहस्थपक्षय् नं मिजंतयसं थे मिसातयसं वसपोल-

या धर्म प्रचारय् सहयोग व्यूगु खने दइ । महाउपासिका
विशाखा थव स्वलय् दक्य च्वय खः ।

उया यायेत यायेगु अधिकार माःगु खने दु ।
अधिकार मदयेकं याये फड मखु । बुद्ध मिसा-मिजंयात
बरोबर यःगु शासनय् थाय् थीवं ज्या याइपि नं यवक
दत । याना नं वयन । अले थुकियात रवीकार याना:
बुद्ध एतदग पद मिक्षुपिन्त थे मिक्षुणीपिन्त नं विया-
विज्यात । एतदगपद प्राप्तपि मिक्षुणीपि जिलहु दु ।
एतदगपद धयागु छगु छगु थासय् इकलय् च्वय्याहु
धयागु बुद्धया शिष्य-शिष्यापिन्त वियाविज्याःगु प्रोत्सा-
हन खः वा आज्ञा खः ।

बुद्ध आज्ञा जुयाविज्यात—

हे मिक्षुपि ! जि रक्तज मिक्षुपिमध्यय् कौण्डिन्य
ग्रन्थ (श्रेष्ठ) खः ।

थुखे दुः—

हे मिक्षुपि ! जि रक्तज मिक्षुणीपिमध्यय् महा-
प्रजापति गौतमी ग्रन्थ (श्रेष्ठ) खः ।

व थे हे मिक्षुपिमध्यय् महाप्रजाय् सारिपुत्र श्रेष्ठ,
मिक्षुणीपिमध्यय् खेमा श्रेष्ठ, ऋद्धिवानय् महामौद्ग-
ल्यायन, ऋद्धिमती उत्पलवर्णा, धुतंगधारी महाकाशयप,
विनयय् पटाचारा, धर्मकथिकय् पूर्ण मंत्रावणी-पुत्र व
धर्मदिव्वा श्रेष्ठ खः । व थे हे गृहस्थपक्षय् नं दक्य छापां
बुद्धया शरणय् वःपि तपस्मु भल्लुक्यात विशेषता
वयनातःथे दक्य छापां शरणवःहा सेनानीपुत्री सुजाता-
यात वियातःगु दु । दायक ग्रन्थपिण्डिकं योग्य थाय्या
निर्णित असर्की लायाव्यूथे विशाखां थःगु दक्य अपो मूल्य

काल काल लक्ष्य करु लितो विहार दयेका: दान याना-
लक्ष्य हु । लिता लिया: मिसाजांति नीहृष्टयग् कोटी धन
लक्ष्य लाला: मूर्चिताम विहार दयेकेगु, ह्रिं स्वक: बुद्धया
लाले यापेगु कालबुन जू ता ?

बुद्धयंस्य आपालं हे मिसातयत उत्साहित याना:
प्रापाला यालल-हु तर अय् धका: व प्रशंसा थों छह्य
अपुण लक्ष्या पिपासु मनुया प्रशंसाये मखु । थावस्ती
लालाया भृहाराज प्रसेतजितया महारानी महिलकादेवों
हु काल असेनविलक्ष्य बुद्ध-धर्म-संघया शरणय् हल ।
लितालहो ख: सतःप्रबुद्धात मिथ्यादृष्टि छुटय् याना-
लिल । यो लाले व हृष्टय स्वय-स्वय थर्पि, हाने सुगत-
या लालनय् सहयोगी जुयावंपि नारीपि यक्षं हु ।
लितुकोलितिक्ष्य लक्ष्य येरोगायाया ७३ ह्य मिक्षुणीपि
प्रक्षिप्त हु । याले ला तर्क ध्यनोपि मुत्रियाये जापि
यद्वालुपि लितुलिति लालनय् लालक जूयास्वेगु इच्छा
लिल लाल लालोपि लालकिल लालमुरि लालकिलापि युलि
हु कुलि हु । यालापि बुद्धा लोकित सत्यय् लक्ष्य मखु,
लिता लिया ने लालनया इतिहासय् नारेनार्प हे वयावंगु
हु हाले लालक लक्ष्यी ।

लालवालन् बुद्ध कुसोलगरय् परिनिर्वाण जुयो-
लिलालत । बुद्धया शरीरय् नीहृष्टयग् कोटि वंगु महालता
लिता कुसोलगरवा महाराज-पुत्र वंदुलया महारानी
महिलको करद् याल । बुद्धया महापरिनिर्वाणं निसः वे
लिता लालाद् लालोकया पुत्र महेन्द्र लंका विज्यात । लय-
लय हु क्षाले लोकिवृक्षया कचा जवना: सम्राट्पुर्वी संघ-
लिला ने धीरेका यदन । अनया महारानी अनुलादेवो-
नहित लालसःहु मिसापित प्रवजित याना: इमित सुगत-
या लालय् हया: थःये तु सुगत-शासनय् सहयोगी याना-

काल । विदेशय् दना: बुद्धधर्मया धर्माय् ध्वयेकूणु थ्व
ह्रापांगु ज्याया पलाखय् मिक्षुणी संघमित्रां पला: तःगु
नारी-गर्वया कम खों मखु । उक्ति व वेशया छह्य रानी
दुष्ट जुया: बुद्धधर्मया विरुद्धय् अत्यनार याःगुलि,
बौद्धमिक्षुपित दुःख कठ आपालं ध्यूगुलि थः भाः
जुजूयात स्याना: बुद्धधर्मया रक्षा याना: थः न मिक्षुणी
जुयावनं आश्वर्य चायेमाःगु मखु ।

थुखे हानं सम्राट् हर्षवर्धनया केहे राज्यथी
राजवैभव राज्य-कलहं मुक्त जुया: बुद्धया शासनय्
मिक्षुणी जू वन । हानं छको आपालं मिसापित बुद्ध
शासनय् दीक्षित याइ । जी नेपाःया रानी भृकुटीदे वी
ला ह्लासाया निम्ति संघमित्रा खः । ह्लासाया धर्म-
प्रवर्तक भृकुटी थोतकं ग्रन बौद्धजात्या देवी खः, पूज्य

थव लगू खो आश्वर्यजनक जक्क मखु, दुःखया न
वे खः, थवहे मिक्षुणीशासन ठीक जुइक गनं गय् गवलय्
मदया दन धयागु सीमदु । अथे ला थोतक थुकिया
अनवेष वानाक मयाःनि । हानं चोन व ह्लासाय्
मिक्षुणी धयापि दिन । मन्त खालि येरवादी मिक्षुणी
अथात् बुद्धं कनाविड्याःगु आचरणकथंयापि मिक्षुणी-
पि ! थो येरवादी बुद्धधर्मय् मिक्षुणीपिनिगु ज्या अन-
गारिकापिसं कायेत सनाच्चवंगु हु । पीछदे न्हाःया बुद्ध-
ज्ञयन्तीह बमर्या प्रधानमन्त्रीया न्हायाय न्यासः मिसात
नापं अनगारिका जुल । हानं नेपालया येरवादशासनय्
न ज्ञानय् वा प्रचारया थातय् मखुसां अद्वाय् अनगारि-
कापि मिक्षुपि स्वयाः विजयी खः, कारण मिक्षुपि
नीस्वह्य नीप्यहाति दुसा अनगारिकापि थ्व सिवय्
ग्रपो हु ।

विधुर महाजातक

(मन्त्री पुण्णकया ल्यू ल्यू वंगु)

- भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर

विधुर महामन्त्री सकल काय् कलाःपिन्त प्रसन्न ज्ञानिक चित्त बुझयथाये धुंकाः थःगु छेय् यानाथकेमाःगु ज्या व्यावकं यायेसिधयेके धुंकाः थः दुने च्वर्पि मनूत व पिने च्वर्पि जनतायात नं धर्मनिकुल ज्ञोक अवबाद उपदेश बीधुंकाः थः काय् कलाःपिन्त, मेविन्त न्यय् वियातःगु बस्तुत, हानं जमोनय् गारय् यानाः सुचुकातःगु धन-सम्पत्तियागु धलःपौ व्यावक बुझय् यानाबी धुंकाः पुण्णकयाथाय् वनाः, 'भो कच्चायन मानवक ! छिलिगु छेय् जितः दया करुणा तयाः जिगु इच्छानुसारं निन्हु र्वन्हुतक पियाच्चनादिल । जि नं जिहु काय् कलाःपिन्त माःमा:गु अवबाद उपदेश वियाः यायेमाःगु ज्या व्यावकं सिधयेका वयेधुन । आः छिगु इच्छानुसार यायेमाःगु ज्या यानादिसं । जि छिधाःधाःयें यायेगु जुः धकाः धाल ।

पुण्णकं व खेन्न्यनाः अत्यन्त प्रसन्न जुयाः, 'भो महामन्त्री ! छिगु छेय् यानाथकेमाःगु ज्या व्यावकं सिधयेके धुंगु खःसा आः छिजिनाप जि सःतायंकूथाय् वनेन् । शी वनेमाःगु लंपु सती मजू अत्यन्त तापाः ।' थथे धकाः धयाः ल्हयते जाःगु दरबारं व्वय् व्वहां मवसे व्वय् थाहां वनेगु मत्तिइ दुगुलि 'भो मन्त्री ! छःपिसं मग्यासे जिगु सलयागु ह्लियं व्वात्तुक जवे । आः छःपिसं खनाच्चंगु थव मनूष्यलोक अन्तिमगु दर्शन जुल ।' धकाः धाल । श्रेने विधुर मन्त्री— 'भो माणवक ! जिगु काय्, वाक्, चित्त' अज्याःगु छु नरकभोग याःवनेमाःगु ज्या यानातयागु मदु । थथे दुश्चरितं श्रलग जुयाच्चनाहा जि

छु खनाः ग्यानाः वास चायाच्चनेमाःगु कारण छु मदु धकाः धयाः हानं 'ग्यायेमते' धाःगु पुण्णकयागु वचन-यात का धकाः विधुर मन्त्री थथे धयाविज्यात ।

युगु प्रकारं महामन्त्री निर्भीकगु सिहया सः थेज्याःगु सलं खे ल्हानाः सिहराजसमानं निर्भीक जुयाः चिनातःगु धोतियात— 'आः थव जि चिनातयागु धोति जिगु इच्छा वत्तले तोते स्वालेमा' धकाः अधिष्ठान यानाः बांलाक चीधुंकाः सलया ह्लियं निपालहाःतं व्वात्तुक जोनाः तुति निपा सलया खंपाया व्वय् च्वंगु पुलिया ल्यूने गौचाय् दिकाः 'भो माणवक ! जि सलयागु ह्लियं व्वात्तुक जोनातयेधुन, छ गन वनेमाःगु खः अन हु' धकाः धाल ।

उगु समयस पुण्णकं, 'थव विधुर मन्त्रीयात तापाक यंकां छु याये ज्यू ? हिमालयपर्वतय् खवातुक सिमा दुयाय् बिच्चिच्चं वनाः पर्वतया च्वकाय् लोहैतय् सिमाय कं दुयाय् लुत्तुलुया यंकाः स्यानाः अवयागु नुगः चु लिकयाः शरीरजक पर्वतया गनं कापी वांछोया धकाः जक जि नागलोकय् वनेमाल' धकाः मत्तिइ ल्वीकाः मनोमय सिधव बोसलयात तसकं व्वाकाः थःगु इच्छानुसार सिमा छमाया व्वय् बोसल दिकल ।

(वोधिसत्त्व जुयाविच्चाकहा विधुर महामन्त्री गतं मदुगु, शुद्ध परिशुद्धगु मंत्री, शील, सत्य व जाम-जन्मपतिकं यानावःगु कुशलकर्म, पारमितायागु आनुभावं यानाः पर्वत, सिमा, कंज्ञाः इत्यादि बोधिसत्त्वया शरीरं कुचिछिति मधीक श्रलग जुयावनांच्चनी ।)

तुम्हारा यहं, 'बिचुर महामन्त्री सो धूकलला ?'
 अतः अस्तु लिख: सोवलय लूपागु ह्वायकनय् स्वये-
 त्वात् के ल्लालाल्लाल्लाल्ला चक्कनः शोभायमान ज्याः यच्चुसे
 लिख्युने चक्कनः लिखोक बृद्धाच्चव्यावौधिसत्वयागु ख्वाः
 अतः 'बिचुर महामन्त्रोवात् लि धुलिमर्छि लूत्तुल्या
 तुम्हारा कालना यादे धूकलिभि मसीनि खनी' धकाः हानं
 अतः यहु लिखालय यहेते हैं सिमा, जंगल, लोहे, कं श्रावि
 तुम्हारा कालन्यारी हुक्का: लूत्तुल्या यंका: स्थानाछोये
 अतः कालन्यारी कालन्यारी हुक्का: बोसल व्वाकूगु जुयाच्चवन,
 कालन्यारी कालन्यारी वर्वत व सिमा जंगलतय् सं ह्वाया
 वे हैं लिखालय बृद्धाच्चवन। बोधिसत्वया शरीर अत्यन्त
 कालन्यारी काल बृद्धाच्चवन। पुण्यक यक्षं 'थुलिमर्छि कष्ट
 लियो नाम बिचुर महामन्त्री मसीनि !' धकाः तसकं तं

पिक्याः आकासय् है तःसकं न्हानाच्चवंगु फसय् बेगं
 बोसल ड्वाकल। व फय्यागु बेगं बोधिसत्वयागु गुण-
 यागु प्रभावं विचं तज्यानाः निखेरपाखें बायावन। अनं-
 लि फय्यागु भयंकर चाकलाः फय् वयेकाः अवयात नचुसे
 च्चकाः धू धू यानाछोये धकाः कोध अभिमानं सतय्
 यानाः व चाकलाः फसय् दुने ह्व्यकोतक बोसल ड्वाकल।
 उत्त वबंडर-चाकलाः फसं न नै न्याइबलय् सः प्याहाँ
 बइबलय् थे चक गजंय् ज्याः शब्द विक्याः बिच्य्
 तज्यानाः निवाल। ज्यावनाः बोधिसत्वयात प्याहाँ बनेगु
 लं दयेकाविल। पुण्यक यक्षं धुलिमर्छि उद्योग यानानं
 बोधिसत्वयात स्थानाछोये मक्याः कालागिरी पर्वतपाखे
 वने धकाः बोसलयात व्वयेकाः यंकल। (कथहं)

बृ. सं. २५४१

स्वांयापुन्हिया लसताय्

सकल नेपा: मिपिन्त

दुनुगलंनिसे भिन्तुना।

नेपाल प्रेस

नेपाल, कृष्णप

फोन : नेपाल-३२२ (फक्स) न्यूरोड

फोन २२१८४७०/११४७५३ (प्रेस) नवमाल

फोन : ०१-३८३४४०

Our Services

- * Computer Design * Screen Print
- * Offset Print * Letter Press

२५४१ दै न्ह्यो शान्ति स्वान ह्वल
 अज्ञानया अन्धकारय् ज्ञान-निभाः त्वल
 वहे जलं ज्ञानयागु विश्व भलमल !
 जुइमा धइगु मनतुना स्वांयापुल्ति वल
 भिन्तुना ! भिन्तुना . ! भिन्तुना !!!

ग्रैण्ड ऊल सेण्टर

फोन २२१८४७० असं

२२१८६० शुकपथ

Grand Wool Center

Ason Tole

Kathmandu, NEPAL

Keep the warm Feeling Alive, A Reliable
 Centre for Quality Knitting Wool & Hosiery
 goods which makes you soft & warm
 as your "LOVE"

(बौद्धगान)

जी जी थः थः

- सुवर्ण शाक्य

लुमका संघगुन बृद्धया
चायेका: प्रज्ञामिखा धर्मया,
भी छधी ज्वी, भी छपाँय ज्वी
तंका: भेदभाव मनया ।

ला-हिया जक थःथिति मखु भी
मनू-मनूया भी थःथिति खः,
दुःखय स्याचाः सकस्यां उति हे
सुख ला सकस्यां मंकाः खः ।

कतिलाकेत स्वयाः गतिमलाः पि
गुवलें थःथः ज्वी फैगु मखु,
थःकतः सकल उतिखनीपि
न्हाहा हे जूसां थःथः खः ।

भी भी तःकेहे^१ भी भी दाजुकिजा
विहार धाक्वं थःथिति खः,
बौ वाज्या आजुपि सकल विहारयापि
विहार कःघानाः स्वानाच्चंगु खः ।

सद्गति कामना

नेपालय स्थविरवाद बृद्धशासन पुनः स्थापनाया इलंनिसेया शद्वालु उपासिका, मिद्धार्थ
शिशुनिकेतन (विद्यालय) या स्थापनाया इलंनिसेया हेडमिस, अभ्यउपचार नेपाल
शाखाया “सिबुचो” (प्रमुख), नेपाल बौद्ध परियन्ति शिक्षाया प्रेमी, धर्मोदय सभा
व बौद्ध बृद्धाधमया नापं आपालं विहारया आजोवन सदस्य बढोमाया उपासिका

२०५३ चैत्र २३ गते शनिवार कुन्हु दिवंगत जुयादीगुर्नि
वयक्या सद्गति व निर्वाणया कामना याना ।

बृद्धविहार परिवार
भूकुटी मण्डप, यै

बौद्धतसे अबौद्ध ज्या याये मज्ज्

- विकासरत्न बच्चाचार्य

नेपाल देशम् थीथो धर्म व दर्शनं विश्वशान्तिया
सामाजिक समाजान् बुद्ध जन्म जूगु देश खः धकाः विश्वय-
स्त्रियोऽस्तु न देशखुः। अथे हे तु स्वनिगःया दुने स्वयम्भू
स्त्रियोऽस्त्वया इतिहास व थो गुरु महामठजुशीनं याना-
विषयान् थोयो इतिहास नेपाल देश बुद्धधर्मं जाःगु
रुः गुरुः वे साक्षं प्रमाणित जूः।

शासकपिंस बौद्धधर्मया अनुयायीपित्त मेसेगु धर्म
मान्य नायेत वाय याःसां विरोध मयासे थुइकं मथुइकं
न्हायु ख्वं स्वोकार यानावयाच्चंगुलि यानाः थो बौद्ध-
धर्म स्वाकः स्वाकः जुइ धुक्कल। भिगु शुद्धगु धर्मयात
स्वाकः स्वाकः यात धाःसा कह्ययात धर्मया भिगु व
गुद्धगु पुसा लयके फंमखु।

नेपाल देशया इतिहास स्वयेवलय् २५०० दे-
न्हाः स्त्रियो वनस मगवान् गौतम बुद्ध जन्म जूगु व
स्त्रियोऽस्त्वया दुने स्वयम्भू स्त्रियोत्तया प्रादुर्भवि जूगु खे
किनार्हे चहु। अथे हे मेथाय देशयागु खे नं मखु, थुगु
स्त्रियोत्तया इतिहासयात थोतकं छुनं धर्मया अनुयायी-
पित्त बन्नोदन यानावयाच्चंगु खे इतिहास प्रमाण दु।

यज्ञान् पुण्यमूसि स्वयम्भू स्थानस झीगु देशया
शासकपिंस हन्ताःपि नांजाःपि पण्डितपि व ब्रह्मूत्तयसं
कुमिथः स्त्रियो व हिन्दूधर्मया अनुयायीपित्त थःपि
स्वयम्भू बन्ने स्त्रियो वदि वन धाःसा तःधंगु अनर्थ जुइ
क्रकः उपदेश विद्यातःगुलि यानाः थो सुनं हिन्दू स्वयम्भू
बन्ने त संकोच यानाच्चनियु जुयाच्चवन।

दुःखयागु खे खः नेवाःत छधि व छपाँय जुइ
मनुयो कारण यानाः थो मगवान् बुद्ध जन्म जूगु देश-
या बौद्धधर्मं मज्जूसे कतः देसं न्यय क्याहःगु धर्मयात नेपा:-

या धर्म हिन्दूधर्म धकाः शासकपिंस धायेका च्वनेमाल।
थःगु बौद्धधर्मयात हिन्दूधर्मया गुंगू धवतार धका धाःसां
छुं हे प्रतिक्रिया मध्येंसे मौत जुयाच्चंपि बौद्धधर्मया
शासकपि व धर्मधिकारी धायेकाच्चंपि प्रज्यवरपिनिगु
शान्तिप्रियता खः।

थो नेवाःत सकसिनं थुगु संस्कृति जाःगु भाषा
व धर्मयात व्वातुक छचलावनेगु खःसा सुनं शासक व
पिनेया संस्कृति झीगु संस्कृतियात क्वट्यंकेगु व क्वट्यलेगु
ज्या गुबले हे याये फंगु मताया तर थःगु संस्कृति व
धर्मयात छचलावने मालकि कपाः स्याना वः तर मेसेगु
देशया धर्म व संस्कृति न्हाव्यये वतकि थःम्हं तःधंगु ज्या
याना वयनागु धकाः लयताया च्वनीगुलि यानाः थो
नेपाःमितसे कतःया धर्म व संस्कृति थःत ववत्ययेका
वयाच्चवने माल।

नेवाःत त्वाः चालय घवव दःसां थःथःपि मिलय
जुयाः च्वनेगु ज्या दःसां धर्मया नाम छ बौद्ध जि हिन्दू
धकाः ल्वाकावयाच्चंपि दुर्जनपि झी हे नेवाः दाजुकिजा-
पिसं थःगु देय नेपाः खः धकाः लुमकास्वःगु जूसा झीगु
राहिट्रय धर्म छु खः धकाः हासी थे ताया। अथे ला
प्रकृति दयेकूपि मनूत ला उतिमरयं धाःसा वहे मनुखं
छचलावयाच्चंगु थीथी रीतिथिति, धर्म व संस्कृति उति
हे ध्यनी धंगु विवार याये मज्जूगु खः अय्सां झीगु देश-
यागु थःगु मौलिकतायात त्वःते मज्जूगु ताया।

देशय राजनीति थी थी रीतिथिति व परम्परा
यानाः नेवाःतयगु थःगु मधंगु परम्परायात आपालं
स्थंकाः मखुगु लंय न्हाकाच्चंगु खनेदु। धायेवलय बौद्ध
धकाः तःधंगु गौरव क्यावयाच्चंपि मध्यय नं थो नेवाः-

जातितयत बौद्ध मयासे हिन्दूधर्म प्रहण याकावयाच्चंगु
खें बौद्धतय्यगु लागी तसकं दुःख व मछालापुसेच्चंगु
खें खः ।

नेपाया संस्कृति व बौद्धधर्म स्वाकातयेगु क्वातुगु
लिधंसा वियावयाच्चंपि ज्यापुत्रयसं थों थःगु पर-
म्परागत धर्मयात लोमंकाः कतःयागु धर्मयात नालाजूगु
थों फेसन याये थें जुयाच्चवन । थुकथं कतःयागु धर्मयात
थःगु समाजय छचलावयाच्चंगु बौद्ध जगत् धा निर्तितःधंगु
दुःखया खें खः ।

बौद्ध जुयाः थों थःगु धर्मयात क्वातुक क ज्वनाः
न्ह्याकावनेमाःगु इलय् पञ्चवलि बीगु, अथे हे तु हिसा
यानाः थी थो पूजा यायेगु व सायाः वनेगु श्वले मेगु थो
थी धर्म थःगु हे धर्म खः धकाः यानावयाच्चंगु ज्या
बौद्धतय्यगु लागी तःधंगु दुःखया खें खः ।

बौद्धतसे बुद्धयागु वचनयात शिरोपर यानाः
“सर्वोप्रकारं जगतो हिताय” धकाः न्ह्यागु यानाः नं
जगत् हित यायेगु ज्याय् लगय् जुयाच्चवना थे कलह
कर्चिगः मदयेक देसय् न्ह्यागु ज्या जूसां, न्ह्यागु नखः
वःसां, न्ह्याम्ह द्यःया जाक्राय् जूसां छुं संकोच मकासे
मिलय् चलय् जुयावयाच्चंगु खः तर थों संस्कृतियात
त्वाकःबाकः यानाः अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रय् बौद्धतय्यसं अबौद्ध
ज्या यानाः अःखतं पुरुषार्थं क्यने थें जुयाच्चवन ।

अन थों हिन्दूधर्मयात राजया शासकतय्पाखे
मानय् याकातःगु धकाः मानय् यानावयाच्चं थे
बुद्धधर्मयात नं राजया शासकपिसं छाय् मानय् मयात?
स्वयम्भू महाचेत्यया पूजापाठ इत्यादि यायेत व आपालं
आपाः बौद्ध चेत्य व विहारयागु संरक्षण यायेत छाय्
कुतः मयात ?

थोंतकक बौद्धधर्मया लागी बांलाक दुर्यंक छुं नं
ज्याखें जूगु खनेमदु । थोंतकक मेगु धर्मया कर्मकाण्डय्

सहभागी जुयाः इमिसं धाःधाः थे धाःधाःबलय् ला नये
मज्यू धाःसां खः धकाः मनयाच्चवन । बौद्धधर्मया दकलय्
तःधंगु दिन बृद्धजयन्ती ग्रथात् स्वांयापुत्रिकुन्हु छन्हुजक
नं हिसा यायेगु ज्या मदिक् । स्वांयापुत्रिकुन्हु यायेगु
ज्याच्चंगु दिग्पुजा धकाः जन ला छेंय् छेंय् पतिकं
बाहाँ स्यानाः उत्सव मानय् यानावयाच्चवन । बृद्ध जन्म
जूगु देसय् बृद्धजयन्ती मानय् यायेगुया नापं प्राणो हिसा
यायेगु ज्या याकावयाच्चंपि धर्मनिशासक धाःपि नं
थन दु ।

बृद्धधर्मयात थों याये जिक्व दुने दुने जक मखु
खने दयेक हे त्वाकःबाकः याकाः नं बौद्धतसे धर्म धकाः
यानावयाच्चंगु ज्या होस मदयेक बृद्धधर्मया विपरीत व
धर्मकर्म मखुगु हिसादि कर्म व कतःयागु धर्मयात त्वःताः
बांलाःगु पवित्रगु बृद्धधर्मय् लगय् ज्याः बुद्धयागु उपदेश-
यात पालन यानाः बांलाःगु समाज दयेकावनेगु थौया
ई खः ।

नेपाया अस्तित्व थों अन्तर्राष्ट्रिय जगत् या न्ह्याः ने
भगवान् गौतम बुद्ध जन्म जूगु देय् धकाः महसीकाच्चवन
धाःसा नेपाःमित विदेशय् वनेबलय् थःगु महसिका नं
थुकथं हे बुद्ध जन्म जूगु देशयापि बौद्धजनवि धकाः
हसीकाच्चवन धाःसा यू. एन. ओ. या पाखें लुम्बिनीयागु
गुरुयोजनानिसे कथाः आःतक मा:मा:गु श्वाहालि
यानावयाच्चंगु बृद्धधर्म व बुद्धयागु अस्तित्वयात व्वातुक
म्वाकातयेगु निर्मित खः ।

धायेबलय् थःत बुद्धिट धकाः धायेगु तर ज्या
धाःसा मेखेपिसं यायेमठाःगु यानाः याकावयाच्चंगु खें
शीसं वाःचायेके मा:मा:गु खः ।

जीवनय् मा:मा:कथं बुसानिसे सीबलय् तक
बौद्धधर्मया नियम्य चवनाः वज्ञाचार्य गुरुपि व लामा
गुरुपि अथे हे भन्तेपिसं वियावयाच्चंगु उपदेश व बौद्ध-

त्वं ब्रह्मात् च्या यानावयाच्चर्पिसं मेमेगु धर्मयात्
स्त्वाः स्त्वा ब्रह्माद्भूत धाःसा व मनू थःगु पतया ज्वी-
क्षणम् ।

ब्रौद्धत्य लयतायेगु खेखः थःगु देशय भगवान्
भोलम् ब्रह्म ब्रह्म ज्ञान् व स्वयम्भू महाचेत्य प्रादुर्भाव जूग
प्रसिद्धात् प्रकाश दु । थःगु देश नेपाः खःसा थःगु धर्म
स्त्रीयाम् है बहु चः कृतःयागु नालाकथागु छु न थःगु
स्त्री च्याच्चर्प ।

स्त्रीः सहाच्चः यात हिसा यायेगु अथे है गणेशः
स्त्री याहुं स्त्रीयेगु च्या हिन्दूधर्म विपरीत जूसा हिन्दू-
स्त्रीसं स्त्रीयु ज्ञानिति बौद्धिष्ठतसे प्राणी हिसा यायेगु
स्त्री चम्प न्यूचित्वा बौद्धधर्मयात् प्रन्तरीष्टिय जगत्या
न्यूचित्वा चित्तक वे यानावयाच्चर्पं थौं बौद्धधर्मया अनुयायी-
प्रियिन् चापी बहु मधु नेपाःया लागी है तःधंगु दुःख-
यात् को चः ।

नेवात् राजनीतिसं सजग मज्जूलि यानाः थौं
नेवात् कालिकात् चक्र यक्ष राजनीतिक दबाव विषयातःगु
क्षेत्रु । नेवात् य चः पित्ताय पूजाहारी चःपाला:
स्त्रीयेगु चम्प आपत्तं नेवात् है जक दुगु खें सकस्यां स्यूगु
है चः । यन्या च्याहिसक चः धाःपि अथे है नारांशः, महा-
क दुगु चाक्ष दुजाहारी व चःपाला: ज्ञहू बाज्यापि
अहु यापि च्यनाच्चनीयु जुयाच्चदन । धर्म धकाः प्राणी
हिसा यायेगु चम्प कुक्क नेवाः अले बौद्धिष्ठतयत जक
यासामायात् क्षेत्रु । दुःख्या खें श्व खः कि प्राणी
हिसा यायेगु चम्प बौद्धधर्मया गुरु पुरोहित जुयाच्चर्पि
स्त्रीयेगु चम्प वज्राचार्यिनि यथःगु पालंपाः चःपा:
क्षाः सम्बद्ध व च्यायोगिनो देवीया चःपा: च्चनिवलय्
दुगु चाक्ष चयाः पूजा यानाः वज्रजोगिनीया ववसं
न्यूचित्वादः तवातःगु उगु ताथःगु त्वहेस वज्राचार्य
प्रसिद्धिक चःगु प्रसिद्धत्वात् च्यूताः मतसे पालाःपि य

हे वनाः गःकीगु ज्या यानावयाच्चर्पं दु धाःसा मेपिसं
थजाःगु कुकर्मस लगय जुइत छु थाकुइ । थौं हिसा यायेगु
ज्या हिन्दूत्यसं मधु बौद्धत्यसं सकिय जुयाः यानावया-
च्चर्पं आपालं खेनेदु । शोभाभगवतीइ चेत्यथा नापं
भगवतीद्याः तयेकाः बौद्ध अत्र वृहिसकम् यानावया-
च्चर्पं खेयात न विचाः यायेमाः ।

बौद्ध धर्मविलम्बीप्रिसं वा; चायेके माःगु खें श्व
खः कि छखा छेस च्चर्पि भाजु व मय्जुपिसं यानावया-
च्चर्पं ज्याखें-भाजु हिं हिं स्वयम्भूस द्वयके वनाः तिनि
कौला याइहु खःसा मय्जु सत्तिक च्चर्पं विहारय वनाः
बुद्धपूजा यानाः तिनि जलपान याइहु खः । थुजाःपि
बौद्धधर्मया अनुयायीप्रिसं नायः जुयाः नासःपूजा धकाः
तःप्रिकःहा मेयात नासःद्वःयाथाय स्यायेगु ज्या तःधंगु
धर्म अले त्वाःया समाजय नायः जुयाः बांलाक श्वय्
नके फुगुलि नांदन धकाः खुशि जुइगु खःसा मय्जु धाःपि
व वाज्या बराजु यानावःगु धर्म पुत्रित्रत, अट्टमिन्नत,
तिलाःब्रतयात त्वःताः भेमेगु धलं दनेत लयलयत्याया
च्चनीयु यात धाःसा शीपि बौद्ध जन्म जूगु देशयापि
बौद्धधर्मया अनुयायीपि वायेकाच्चनेगु छु है हक मदु ।

नेपालय नेपालाः संस्कृति कर्थं द्वये त्वःगु
संस्कृति छचलाह्याच्चर्पिं जातितमध्यय च्चन्ह्याःगु जाति
खः नेवात्, नेवाः बौद्धत्यसं संस्कृतिया गुरु मानय्
यानावयाच्चर्पं सहामञ्जुश्री गुरु व नृत्यनाथ लोके-
श्वरयात लोमंकाः भेमेगु धर्मयापाखे याये मछाःगु ज्या
नासःद्वःयात मे व भेमेपि पशुबलि बोगु प्रवलन नेवाः
बौद्धजाति यानावयाच्चर्पं खेनेदु ।

थजाःगु प्रकारं हिसा यानाः धर्म लाइगु खःसा
थज्याःगु धर्म मेपिसं ठाय मयात ? हिसा यानाः थीथी
बाजं व थीथी संस्कृति बांलाक ताःलाक सयेके कड़गु
व हिता मयात कि तयेके मकहगु खःसा थौं नेवात

नेपाली संस्कृत सम्बाट जुइ मासिगु खः तर आः वयाः
मथुइक यानावःगु हिसाया कारणं यानाः सञ्जीतया सुर
ताल नापं छखे लाकाच्चवने मासिगु अवस्था जूवये धुक्कल ।
अथेसां अहिसक द्यःतयत हिसा याये फत कि तःधं ताया-
वयाच्चर्विं नेवाः जातित थौं थः गुरुयात न नालेमलाःगु
कारणं यानाः थौं नेपाली ततःधंगु मान पदवी व
संस्कृतिया उच्चयागु पदय नेवाःत मदुगु ववहांगु ज्याया
प्रमाण खः ।

स्वनिगःया दुने जक स्वोनिगू त्वालय् स्वीनिम्हं
मयाक नासःद्यः दुगु थासय् थौं बाजा ववज्या याये त्यल-
कि गुरु जुयाच्चर्विसं थः चेतातयत स्थनीगु छुले धाःसा
नासःद्यःयात बलि बिया: पूजा यायेगु, समय् नयेगु अले
उह्य नासःद्यःया कृपा दुहसिनं भतिवा बालाक सङ्गु ।

बौद्धतयत हिसा यायेगु ज्या स्थनेगु परम्परा जुयावया-
च्चवंगुलि यानाः थौं नेपाली देसय् न सञ्जीत थाहां वयेकत,
न बौद्धधर्म थाहां वयेकत । उकिया कारणं यानाः थौं
गुरु नालावयाह्य नासःद्यःन न झीत तिबः मबिल । स्थने
कने याइहा सच्चाह्य गुरुयात न थौं थुइकाः सयेकाः
काये मफुत । यक्त्र नासःद्यःयात मानय् याःगुया फल
थोथी सञ्जीत व थोथी बाजं स्थनिबलय् नासलं मलीगु
दुरयंगु प्रमाण खः ।

यदि नेवाःमितसें बुद्ध जन्म जूगु देशया गौरब
तायेकोपि खःसा बौद्ध जुयाः स्वायेगु, सुइतं गनं हिसा
यानाः धर्मकर्म दइगु खःसा पाप धइगु गन बन ? उकि
बौद्धतसें अबौद्ध ज्या यायेगु ल्वःमजू ।

घ. उ. दर्ता नं. १५४०४/६८७

आ. द. नं. १४/२०४७/४८

जोरगणेश स्टील फर्निचर JORGANESH STEEL FURNITURE

शाखा शो रूमः ओमवहाल, जोरगणेश
काठमाडौं । फोन २२३८०८

फैक्ट्री : भ. पु. जि. गढाघर, नेपाल ।
फोन ६१२१६९

महामानव भगवान् बुद्धको जन्मदिवसको उपलक्ष्यमा

तपाईं आफ्नो पसिनाले कमाइराखेको रूपैयाँ बेकारमा खेर नफाल्नुहोला । याद गर्नुस्
बुद्ध भगवान्‌ले आफ्नो भन्ने चीजलाई त्यागे जस्तो यस जोरगणेश स्टील
फर्निचर दराज कारखानाले पनि अन्तभन्दा वेरै सस्तोमा
दिदैछ । स्पेशल सामान मुताविक अनुभवी
मिस्त्रीबाट तयार गरेको फर्निचरको
लागि हामीलाई सम्भन्नहोस् ।

वन्धनमुक्त जुयेनु

- दोलेन्द्ररत्न शाक्य

चपला: चपला: यायां न्ह्याः ने नु
म्भान्त बानाः फक्व दत्तचित्
कर्माना लैपुइ नितां लाभ डु
कीकिक नापं लोकोत्तर नं ।

बाधा वह दुःख विद्वत् छन्त
जुइमते छ विचलित् छर्ति
योद्धा गवले लिचिलिमखु
ग्यानाः पुढभूमि अर्थे अर्थे ।

बन्न जरा ब्याधि मरण
सामना भीसं यायेमाः स्वयं
कुनान् थुकिइ छु याये मकु
नां वौ पासा न्ह्याह्य जुइ थब्यु ।

मगवान् बुद्धको जन्म, बोधिज्ञान
प्राप्त र महापरिनिवर्णिको

मुम उपलक्ष्यमा हार्दिक शुभ-कामना

- मधुमेह
- दमखोकी
- अम्लपित्त
- कमलपित्त
- वाथ रोग

नार्थे पेटको सबै रोगको उपचारका
नागि हामीलाई समझनुहोस् ।

पीयूषवर्णी औषधालय

नहावौद्ध, मासंगल्ली फोन: २२३९६०

थैर्य, वीर्य व साहस दयाः हे
उच्च हिमाल पर्वत गैवन
मेपिनिगु च्वन धाःसा भर्य्
स्थल्लाक पलाः छिइ कडगु गन !

चायकि छ थःगु पपू निपा
निर्विघ्न हुँ सर्गतय छ ब्याः
स्वतन्त्र व वन्धनमुक्त जुयाः
मच्चैसे स्वैकेहे निर्भर जुयाः ।

मेपिनिगु विजयं विद्वकु छन्त
प्रेरणा जान भि जुइगु अनन्त
थःगु कुतलं थःहे विजयी जु
धात्येया सुख खःसा मालागु ।

बुद्ध जयन्तोया लसताय सकलयात
भिन्नुना

साःगु भिगु मरिचरि व केक ज्वलं वर्थडे केकत
माःसा जिमि न्हूगु पसलय छको निं दुस्वया
दिइला । अले हानं थन

म्बय्यात व हिया हिथं नये त्वने ज्वरे यायेत
माःगु मसला, दुरु, च्या, कफी, विस्कुट, टुथपेष्ट
ब्रुस सकतां छथाय्यसंतुं अःपुक महंचायेक कया
दिसँ ।

मिड-वे शपीज़ सेन्टर

(MID-WAY SHOPPING CENTER)

धर्मदाता ताम्राकार

क्षेत्रपाटी (स्वाँछु गणेशो), ये, फोन: २१७०४२

Hearty Felicitation For all
 on the auspicious occasion of
 2541th Vaisakh Celebration

New hotel Crystal
POKHARA (PVT) LTD.

P. O. Box 234, Nagdhunga, Pokhara, Nepal.

Fax: 977-61-20234, Phone. (061) 20035, 20036

For instant reservation :

*Head office: Chha 1-99, Jyatha Tole, P.O. Box 1253, Kathmandu-3, Nepal.
 Phone: (01) 228011, 228561, Fax: 977-1-228028*

E-mail: newcrystal @ mos. com np

नेपालका महान सपूत्र

सिद्धार्थ गौतमको

जन्म, सम्बोधि र महापरिनिवाण दिवस २५४१ अौ बैशाख पूणिमाको उपलक्ष्यमा

हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

कृष्टल उलन इण्डिस्ट्रीज (प्रा.०) लि०

बालाजु शौद्धोगिक क्षेत्र, बालाजु, काठमाडौं, फोन: २७११७४

बिक्री कक्ष :-

ज्याठा, छुस्यावहाल, पौष्ट बस नं. ६०३, काठमाडौं।

फ्याक्स ९७७-१-२२८०२८

फोन: नं. २२७९३२, २२८५६१

वृद्धपूजा चालिकापात्र

(संक्षेप)

वृद्धपूजा

नम्बर १०, काठमाडौं-

मानिस वृद्धपूजा कार्यक्रम यहाँको आनन्दकुटी
स्थापना सीमाचार्यना भई वृद्धपूजा सम्पन्न गरिएको
ले । सो अवसरमा घर्मदेशना गर्नुहुँदै महास्थविर अश्व-
स्त्रीले कहुँयो— “वृद्धपूजाले मनलाई एकछिन भएपनि
मानिस याक्कल सकिन्छ र आनन्दको अनुभूति प्राप्त हुने
हुँदै ।” उसे भिक्षु पञ्चामूर्तिले बताउनुभयो— ‘प्राणी-
माये सर्वांगोऽकहनिएको मानिसले पुण्यकार्यतिर लाग्नु
पर्छ । उस कार्यले मानिस सद्गुणी, कल्याणकारी र
सम्मुख बनिन्छ । जीवनयात्राका दौरानमा विशेष तिथि
मध्ये र अवस्थाहरूमा दानप्रदान गर्ने गरिएमा त्याग-
कार्यको वृद्धि भई जनकल्याणतिर लाग्ने हुन्छ ।’

दिवंगत भिक्षु अमृतानन्दको मूर्ति बनाई यहाँको
आनन्दको बन्मानारमा स्थापना गर्ने प्रस्तावलाई स्वीकृत
सारी उक्त कार्यको लागि रु. ७६००।— प्राप्त भएको सो
कोषा नुस्खेबहादुर वज्राचार्यले दिवंगत भएका आपना
आनन्दको सद्यति कामना गरी पूणिमाका दिन
माल तिथिस्वरूप दानप्रदान गर्ने दिन समझी पुण्यकार्य
कर्ने राज्ञो हुने कुरा बताउनुभयो । सो अवसरमा
त्यक्तिको दायक सभाबाट भिक्षु एवं अनगारिकाहरूमा
सोक्कल ज्ञान गरिएको थियो ।

प्रतिमा राख्न चन्द्राप्राप्त

नम्बर १०, काठमाडौं—

दिवंगत अद्येय भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरको

संस्मरणमा स्वयम्भूस्थित आनन्दकुटी विहारमा वहाँको
प्रतिमा निर्माण गरी राख्न अद्वालु दाताहरूबाट निम्न
बमोजिम चन्द्रा प्राप्त भएको छ ।

१. भिक्षु अश्वघोष महास्थविर	१०००।—
२. धर्मदीर शाश्वत	१०००।—
३. शारदा रञ्जित	१०००।—
४. स्व. मोतिलक्ष्मी उपासिकाको नाममा	१०००।—
५. भर्नमान शाश्वत	१०००।—
६. भिक्षु कुमार काश्यप	१०००।—
७. स्व. शारदा (बास्तिमान शाश्वत) पाखे	१०००।—
८. सत्यनारान	१०००।—
९. मंगललक्ष्मी तुलाधर	५००।—
१०. तीर्थबहादुर शाही	५००।—
११. मैया महर्जन, चापल	२००।—
१२. श्र. खेमानन्दी, किण्डोल	२००।—
१३. काइली बहिनी रंजित	२००।—
१४. साङ्गेलामा, बौद्ध	१००।—
१५. सिद्धिनारां खड्गी	१००।—
१६. श्र. नेकखमी	१००।—
१७. तेजमाया महर्जन	१००।—
१८. मंगला तुलाधर	१००।—
१९. सुर्जमाया शाही	१००।—
२०. श्रीमकृष्ण मानन्धर, चसाँदो	१००।—
२१. सचीन्द्र मानन्धर, नर्याबजार	१००।—
२२. मैजुलक्ष्मी चित्रकार	१००।—

२३. प्र. उत्तरा	१००।-
२४. नानीमंया नकर्मी	१००६-
२५. मोहन राणा	१००।-
२६. रत्नदेवी श्रेष्ठ डल्लु	१००।-
२७. सानुमंया वज्राचार्य	१००।-

प्रवचन

२०५४ बैशाख १०, काठमाडौं-

धर्मोदय सभाको आयोजनामा प्रत्येक पूणिमाका दिन हुने गरिएको धार्मिक प्रवचन कार्यक्रममा प्रवक्ताको रूपमा कणीन्द्ररत्न वज्राचार्यले उपत्यकामा महायानधर्म अन्तर्गत वज्राचार्यहरूले पूजा गराउँदा प्रयोग गर्ने पूजा विधि र बावयहरूको अर्थ बताई पूजाबाट हुने सत्कार्य र सद्गुणको विस्तारबारेमा व्याख्या गर्नुभयो ।

धर्मदूत तथा प्रवचन समितिका संयोजक [सुवर्ण शाक्यद्वारा] संचालित सो कार्यक्रममा धर्मोदय सभाका बरिष्ठ उपाध्यक्ष लोकदर्शन वज्राचार्यले धन्यवाद जापन गर्नुभएको थियो ।

विन्ताव्यक्त

२०५४ बैशाख २२, काठमाडौं-

अफगानिस्तानमा रहेको बुद्धमूर्तिलाई तालिवान योद्धाहरूले भत्काउन लागेका छन् भन्ने कुरामा चिन्ता व्यक्त गर्दै सहिष्णुता, शान्ति र प्रेमको सन्देशबाट सम्पूर्ण मानव विश्वलाई आलोकित भगवान् बुद्धको प्राचीन कलात्मक र गौरवमय मूर्ति ध्वस्त गर्नु कुनै हालतमा पनि मानवीय कार्य होइन भनी का । मु. परराष्ट्र सचिव कुमार ज्वालीले मानिसले मानवता गुमाउन नहुने कुरा व्यक्त गर्नुभयो ।

अध्ययन संस्थाको स्थापना

२०५४ बैशाख २३, नीन-

पूर्वी चीनको जियांगसु प्रान्तमा जियुयान मन्दिर-

मा बुद्धधर्मसम्बन्धी अध्ययनको लागि स्थापना भएको संस्थाले ८० हजारभन्दा बढी बौद्धग्रन्थहरू संकलन गर्नुका साथै कम्प्यूटर, अडियो-भिजुयल सामग्रीहरू, स्लाइड प्रोजेक्टर र कपियरहरू पनि राखेका छन् । कलेजको डिग्री प्राप्त भएका युवा भिक्षुहरूले अध्ययन गरिएको सो संस्थाद्वारा तीन वर्षको तालिमपछि ती विद्यार्थीहरू बुद्धधर्ममा विशेषज्ञ हुने आशा लिईएको छ । त्यहाँ-बाट उत्तीर्ण भएका केही स्नातकोत्तर विद्यार्थीहरूलाई विदेशमा पढन पठाइने र केहीलाई यहाँके अनुसन्धानकर्ता बनाइने लक्ष्य राखिएको छ ।

एकदिने स्वास्थ्य शिविर

२०५४ बैशाख २२, ललितपुर-

संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरको ६८ वाँ जयन्तीको उपलक्ष्यमा प्रज्ञानन्दस्मृति निःशुल्क विलनिक पाठनद्वारा पांगाको ढोकासीमा एकदिने विशेष स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरेको छ । दन्तरोग, स्वीरोग, बालरोग र सामान्य रोगको परीक्षण एवं औषधोपचारको सो शिविर महास्थविर भिक्षु सुदर्शनद्वारा भएको थियो । सो बेला अनगारिकाद्वय ब्राणसीला र ज्ञानवतीले दिवंगत संघमहानायकको देनबाटे उल्लेख गर्दै प्रज्ञानन्दस्मृति विलनिकद्वारा गरिएको स्वास्थ्यसेवाको विषयमा चर्चा गर्नुभएको थियो ।

४५० जना विरामीहरूले उपचार गराउन आएको शिविरमा १० जना नसंसहित चिकित्सकहरू यशोधरा प्रधान, गौतमरत्न शाक्य, गोपाल महर्जन, केशरी वज्राचार्य र चन्द्रेशरत्न तुलाधर संलग्न रहनुभएको थियो । यसे सम्बन्धमा हिजो यहाँको शाक्यसिंह विहारमा सत्ताहृद्यापी महापरिवाणपाठको प्रारम्भ गरिएको थियो ।

बृहद्वज्रीज्ञानको बृहद्वज्रीज्ञानक प्रतियोगिता

नेपाल चैत २०५४, काठमाडौं—

बृहद्वज्री सोइलाको दुवा बौद्ध संघका सदस्यहरू-ले बृहद्वज्रीज्ञानक प्रतियोगिता कार्यक्रमको मिश्नु बहुतसँगते बुझाउन्नम्न गर्नुभयो । संघका कोषाध्यक्ष मिश्नु बुझाउन्नम्न तथा सदस्य विक्रम उदासको सक्रियतामा उल्लङ्घन भए प्रतियोगितामा लुम्बिनी सदनका सन्देश जल्ल, तरिका बहुवर्णन र नारायण महर्जनको टोली प्रथम, बुझाउन्नम्नका तुच्छाव वज्राचार्य, कोमल शेरचन र जल्ला बज्राचार्य रहेको टोली द्वितीय र कुशीनगर जल्लाका विषय उदास, भूवन ताम्राकार र इन्द्रप्रसाद का चौडो टोली तृतीय भएका थिए । उक्त विषयमा जल्लाको जल्लाव व्यक्त गर्दै संघका अध्यक्ष उत्तममान बुझाउन्नम्नसे सो प्रतियोगिताका विजयीहरूलाई २५४१ वटो बुझाउन्नम्नको उपलक्ष्यमा हुने समारोहका बीच पुरस्कार विज्ञाने कुरा बताउनुभएको थियो ।

धर्मदेशना

नेपाल चैत ११, पाल्पा—

बृहांको आनन्दविहारमा अखिल नेपाल मिश्नु बुझाउन्नम्नका अध्यक्ष मिश्नु कुमार काश्यप महास्थविराटांको, तमाधि र प्रज्ञा विषयमा धर्मदेशना गर्नुभयो । मिश्नु अनिष्टद्व महास्थविराममध्य शीलप्रार्थना भई बुद्ध-सूक्त निन्दाको सो अवसरमा प्रा. छब्राज शाक्यबाट बुझाउन्नम्नका उपादेयता विषयमा आपनो मन्त्रव्य पोखरु काल्पको चिसो ।

बाइलैण्डमा नेपाली उपसम्पदा सम्पन्न

नेपाल चैत ३, याइलैण्ड—

बृहांका परमपूज्य संघराजा सकल महासंघ परिसमाज सोमदेव फा जाणसम्बरको उपाध्यायत्वमा बात

बबरनिवेसको राजकीय उपोसथागारमा नेपाली थाम-णेर हितकीर्ति गुरुड र चन्द्रकीर्ति तामाङ्को उपसम्पदा कार्य भएको छ । उपसम्पदा पश्चात् ती दुवैको नाम क्रमशः मिश्नु पञ्चाजित र मिश्नु सुवृद्धिको नाउँ प्रदान गरिएको छ, द वर्ष अगाडि थाइलैण्डमा जानुभएका बहाँहरूले महावज्रिरालंकरण कलेजबाट १२ ओं कक्षा उत्तीर्ण गरी बहाँहरू राजकीय बौद्ध विश्वविद्यालयमा दोस्रो र प्रथम वर्षमा अध्ययन गर्दै हुनुहुन्छ ।

बुद्धजयन्तीका अवसरमा कार्यक्रम

२०५४ जेठ ३, काठमाडौं—

यहाँको बुद्धजयन्ती समारोह समितिले २५४१ ओं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा आपनो कार्यक्रम निर्धारण गरेको छ । सप्ताहव्यापी रूपया मनाइने समारोह अन्तर्गत रेडियो कार्यक्रममा मिश्नुहरू भद्रशील, सुमंगल कौण्डन्य, तपस्सीछम्म, सुदर्शन एवं आमणेर अस्तविसमक्ष शीलप्रार्थना र सुवर्ण शाक्य, मिश्नु उदाङ्क ह्वेरलामा, केदार शाक्य, मिश्नु सुदर्शन, प्रा. आशाराम शाक्य, मिश्नु अश्वदोबद्वारा बार्ता एवं बौद्धभजनहरू प्रस्तुत हुनुका साथै महासचिव श्यामकृष्ण मानन्धरको वक्तव्य प्रसारित भएको थियो ।

यस्तै टेलिभिजनमा मिश्नुहरू शीलभद्र र सुमंगल समक्ष शीलप्रार्थना र मिश्नुहरू सुदर्शन र ज्ञानपूर्णिकबाट प्रवचन एवं मिश्नु सुदर्शन, पं. बद्रीरत्न बज्राचार्य र लामागुरुसहितको एक परिसम्बादसहित अध्यक्ष मिश्नु कुमार काश्यपको वक्तव्य प्रस्तुत भएको थियो । यी दुवै कार्यक्रमका संयोजक केदार शाक्य हुनुहुन्छ ।

यसेगरी सुवर्ण शाक्यको संयोजकत्वमा सतुंगल-मा भएको काठमाडौं जिल्लाव्यापी अन्तर्मार्ठियमिक विद्यालय बौद्ध हाजिरी जवाक प्रतियोगितामा नाम दर्ता गरेका ४०

विद्यालयहरूगा गणेश मा. वि. प्रथम, महाकाल मा. वि. द्वितीय र दंगाल मा. वि. तृतीय भएका छन् र निबन्ध प्रतियोगिता पनि भएको थियो ।

यसे सिलसिलामा बेटी वज्राचार्यको संयोजकत्वमा विविध भाषीय बौद्ध कविता गोड्ठी भएको थियो भने श्रीघः ज्ञानमाला भजनको संयोजकत्वमा नायत्वाः, कमलपोखरी, बौद्धसमकृतविहार, नागबहाल, बनस्थली, नीलसरस्वती र श्रीघःविहारमा भजन गरियो भने स्वयम्भू ज्ञानमाल। भजनखलःको संयोजकत्वमा बागमतीपुल, इवाःबहाल, चसान, असन, मुसुंबहाल, टेबहाल, नागबहालः ज्याःबहाल, हाँडिगाउँ र मजिपाटमा भजनको आयोजना गरियो । साथै वज्राचार्य संरक्षण गुठीको संयोजकत्वमा दुर्गाविहिन मूर्खहाल, ओम्बहाल, मुसुंबहाल, नःबहाल, जमलबहाल, बैरोचनतीर्थ र मदनबहालमा बुद्धपूजा एवं धर्मदेशनाको आयोजना गरियो ।

जिल्लामा समारोह मनाउने कार्यक्रम अन्तर्गत भिन्नहरू- अश्वघोष, सोभित, धर्मसागर, अशोककीर्ति कमशः त्रिशूली, विराटनगर, धरान र सधरी जानुभएको थियो भने अनगारिकाहरू अनुपमा, सुजाता, धजवती कमशः पाल्पा, स्याङ्गजा र बीरगंज जानुभएको थियो । यस्तै चितौन, चैनपुर, पोखरा र खोजपुरमा पनि भिन्नहरू जानुभएको थियो ।

२५४१ औं बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा

मंगलमय शुभकामना
बी. एस. प्रिन्टिंग प्रेस
लगनदलालिटोल, काठमाडौं ।
२५३३२२ व २५४१११

(नेषालभाषा)

समारोह समिति स्वन

१११७ चौलामा ४, यल—

२५४१ क्वःगु बुद्धजयन्ती हनेत थनया नागबहालय वज्रराज शाकघाय अद्यपक्षताय गुणू उपसमिति समेत छगु समारोह समिति स्वंगु दु । जेठ ३ गतेनिते जेठ ६ गतेतक बुद्धपूजा, सरसफाइ, स्वास्थ्यशिविर, हिवान, बौद्धसभा व बुद्धसूतिनाप नगरपरिक्रमाया ज्याइः दुगु थुगु समितिया धर्मदेशना, भजन, प्रचार, आधिक, स्वास्थ्यसेवा, रक्तदान, दबूछायेपा, खाद्य व स्वयंसेवककर्त्त गठन जूगु गुणू उपसमितिइ छसीकर्त्त शाकघाय प्रेमबहादुर, हीराकाञ्जि, सुमन, तुलारत्न, दोलेन्द्ररत्न, विकासरत्न, तारणबहादुर, बेखारत्न व स्वयम्भूरत्नपि च्चनादिन्याःगु दु ।

ब. सं. २५४१

स्वांयापुन्हिया लसताय्

सकल नेपालमियन्त

दुनुगलानिसे भिन्नुना ।

नमस्ते स्टोर्स

१०/४५८ केल, मासंगली
फोन नं. २२३७१८, २२३६६९

नेपाल पिंडगु न्हापांगु बुद्धधर्मया लयपौ आनन्दभूमिया इनाप

पुनिहरितिकं पिंडतीरु आनन्दकुटी विहारया थुगु लयपौ
लालाकातये लागो बुद्धधर्मयात निर्थं प्रचार प्रसार
मानादं बनेगु इवतय् छिकपिनिगु ग्वाहालिया आशा याना ।

बुद्धधर्म व दर्शनया अनुसन्धनात्मक व रचनात्मक चृत्सुत विद्यादिसँ ।

बौद्ध विद्यित छवयाहयादिसँ ।

चृत्सुत व्यवसायया विज्ञापन विद्यादिसँ ।

ग्राहक लहापं--

दैछिया ग्राहक लहापं ६०।- छगूया ६।-

आजीवन ग्राहक लहापं १०००।- तका ।

विज्ञापनया भा:

वर्ग	छगू पेज (पुरा)	बच्छि पेज	चकंछि पेज
अन्तिम स्तरेका कम्तर-	३,०००।-	१,६००।-	-
कुर्सी कम्तर-	२,०००।-	१,१००।-	६०।-
हुमेया पेट्टा-	१,०००।-	६०।-	४०।-

दर्तिकालक युलं विद्यादिउला २० %, खुलातकया १५ % व स्वलातकया १०% छुट्या
प्यालया दु ।

आनन्दभूमि

हार्दिक मंगलमय शुभकामना !

बेकरीका उत्कृष्ट एवं गुणस्तरीय उत्पादनहरूको लागि सधैं होम बेकरीलाई सम्मानहोस् ।

हामी स्कूल र होस्टलको अर्डर पनि लिन्छौं ।

हात्रा विशिष्ट उत्पादनहरू:- होम स्पेशल केक, वर्थडे केक र अन्य उत्पादनहरू

होम बेकरी

कुपण्डोल, ल.पु. फोन नं. ५२३२१६, ५२८६९१

ज्योति समूह

उत्पादनशील उद्योग :

टोरस्टील, जी. आई. तार, एनिल्ड तार, काटेटार तार, किला काटि, वाल्टन, टक, हैण्ड षम्प,
काष्ट आयरनका उत्पादनहरू, औद्योगिक तथा मेडिकल अक्सीजन ग्यास, सूती,
पोलिप्टर तथा मिश्रित धागे

हिमाल आयरन एण्ड स्टील प्रा० लि०

हिमाल बायर्स लि०

हिमाल अक्सीजन प्रा० लि०

ज्योति स्पिनिंग मिल्स लि०

विद्युत कम्पनीहरूका विक्री वितरण :

अशोक लेलैण्ड गाडीहरू, मेसी फर्गुशन टैक्टर, औषधि, फिलिप्स ल्याम्प, फिटिग्स, टि. भि.
रेफिजरेटर, टेलिफोन, होण्डा मोटरसाइकल, पम्प जेनरेटर, हिरो होण्डा, काइनेटिक होण्डा
श्रीराम होण्डा जेनरेटर, हिमाल अक्सीजन र वी. ओ. सी. को मेडिकल तथा औद्योगिक
ग्यासहरू, ईशाव इण्डियाका वेलिङ्ग इलेक्ट्रोडस्, ट्रान्सफरमर र यी सबका स्पेयर पार्ट्स् तथा
विक्री पछिका सेवाहरूको साथै वित्तिय सेवाहरू -

भाजुरत्न इन्जिनियरिंग एण्ड सेल्स प्रा० लि०

स्याकार कम्पनी प्रा० लि०

भाजुरत्न फाइनान्स एण्ड सेभिङ्ग कम्पनी लि०

हेड अफिस

ज्योति अवन्न, पो. ब. नं. १३३

कान्तिपथ, काठमाडौं, नेपाल ।

२२५४१०, २२६३२७
तार : वेसमणि, काठमाडौं

टेलेक्स : २२६४ ज्योति एन. पि.
फोक्स : (६७७)-१-२२६३१४

शाखाहरू - नेपाल अधिराज्यभर ।

BASANTA MOTORS (Regd.)

P.O. Box 2241, 5/1 Basantapur (Gangapath) Kathmandu.
 Tel. : 240283, 240367, 244727, Telex : 2279 ETS NP,
 Attn : Basanta, Cable : BASMOT, Fax : 977-1-222927

बुद्धदेवमा सतत प्रणाम

कृष्ण पाउरोटी प्रा. लि.

(कृष्ण पाउरोटी चोक) कमलपोखरी, काठमाडौं।

कृष्ण बिस्कुट कम्पनि प्रा. लि.

प्र.जि.अ.का.का. दर्ता नं. ३४१०३४३५

म.क्षे.हु.नि. दर्ता १६१०५०५१

२७४९ औं बुद्धजयन्तीको उपलक्ष्यमा प्राणीमात्रको मंगलमय शुभ-कामना व्यक्त गर्दछौं । साथै-

दिवंगत आचार्य भिक्षु डा. अमृतानन्द महास्थविरद्वारा लिखित

बुद्ध शारानको सक्षिप्त इतिहास

तथा

चारवटा भाषा पाली, नेपालभाषा, नेपाली तथा अंग्रेजी
एवं तीन प्रकारको लिपि प्रचलित नेपाललिपि, देवनागरी
तथा अंग्रेजीमा लिपिबद्ध भई प्रकाशित हुन लागेको

धर्मापद

बिक्रीको लागि छिटै नै बजारमा आउदैछ । साथै

The Story of the Buddha (Book Two) र “नेपाली बौद्धहरु बिउँझ”
पुस्तक पनि प्रकाशित भई बजारमा उपलब्ध गराईएका छन् ।

सम्पर्क :

आनन्दकुटी विहार, स्वयम्भू । फोन २७१४२०, पो.ब.नं. ३००७

मुद्रक : बी.एस. प्रिन्टिङ प्रेस, लगन दलाली, काठमाडौं । फोन : २५३३२२, २५४१११